

401.753/I.
vilagositó rajz.

153

K. M. MUSEUM
KÖNYVTÁRA

401753

~~440173~~

ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
193. évi 9313. sz.

~~018580~~

Az Olvasóhoz.

A REAZOK kötete némely példányban hibák maradtak amaz okból, mert én vártam, az állományrendszerezéskor ellenben szükegetlennek találta a próbányomat küldését, s én Budától tévöl lakáson miatt a nyomásra nem vizsgálhattam. E hibák egy része a szövegben, része itt van megjelölve.

II-ik táblán: *Fellegvár, Házsongárd, Vágas-út, Cambiátori rét.*

III-ik táblán *tályog* helyett *tályg*, *aradomány* helyett *aradomány*.

V-ik táblán a köfal távolsági mértékét jelölő betűkben tévedések vannak, mik a szövegben ki vannak igazítva.

Ugyanott a középkorteket az Ó-várban római, az Új-várban arab számok jelölték, de a megnevezés a táblánál kimaradt. A szövegben hivatkozással fordítanak elé.

Ugyanott az X betű alatt *hammamae* helyett „hammae” olvasandó. A kurta szappanvezeti torony-felírás a boggy áll, hibás: a szövegben 545. lapon ki van igazítva.

XII-ik táblán alól a vízjelő neve kimaradt: *del. Székely*.

XIII-ik táblán szintén: *del. Simon*.

XXXIV-ik táblán *Szentháromságúval* *tevé* *fehértak*, hibás, e helyett: *felirat*,
Ugyanott az miháris püspök és egyházi tuncias 1587-ik évi pecsétje körirata homályos; utórcanai helyén előződom.

Ugyanott a kereskedelmi társaság pecsétje körirata hibás; így kell lenni:
KOLOZSVÁRT CS. KIR. KIVÁLTÁSÁGOS POLGÁRI KERESKEDEŐ TÁRSASÁG.

XXXVI-ik táblán, a SIGHLYM MARHALE körirat homályos és összeferfitott.

Ez és más botlásom találjon menteséget távollajtomban s az érintett kölcsönös félreértésben.

KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI
MINISZTERIUM KÖNYVTÁRA

631

Beérkezési nap óra száma 192

Sorszáma

Sor

Szám

Qc 184

2813

KOLOZSVÁR TÖRTÉNETE

világosító

RAJZAI

AZ IRÓ EREDETIJEIRŐL KÖR-
METSZETEK

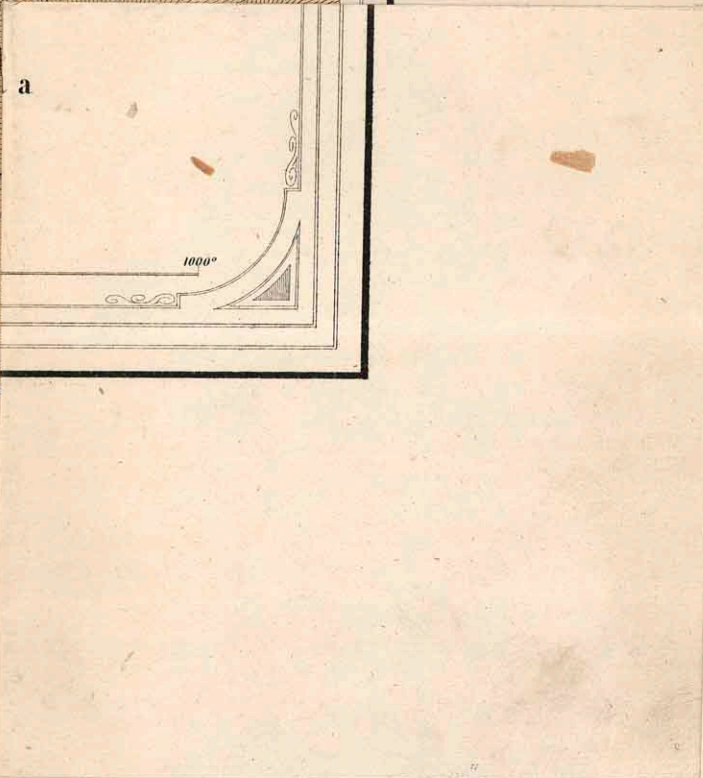
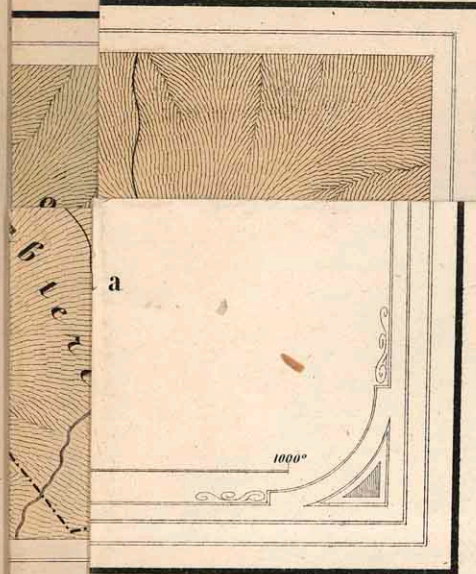
A M. KIR. ÁLLAMNYOMDÁBAN

KIADJA SZABAD KIR. KOLOZSVÁR VÁROS KÖZÖNSÉGE

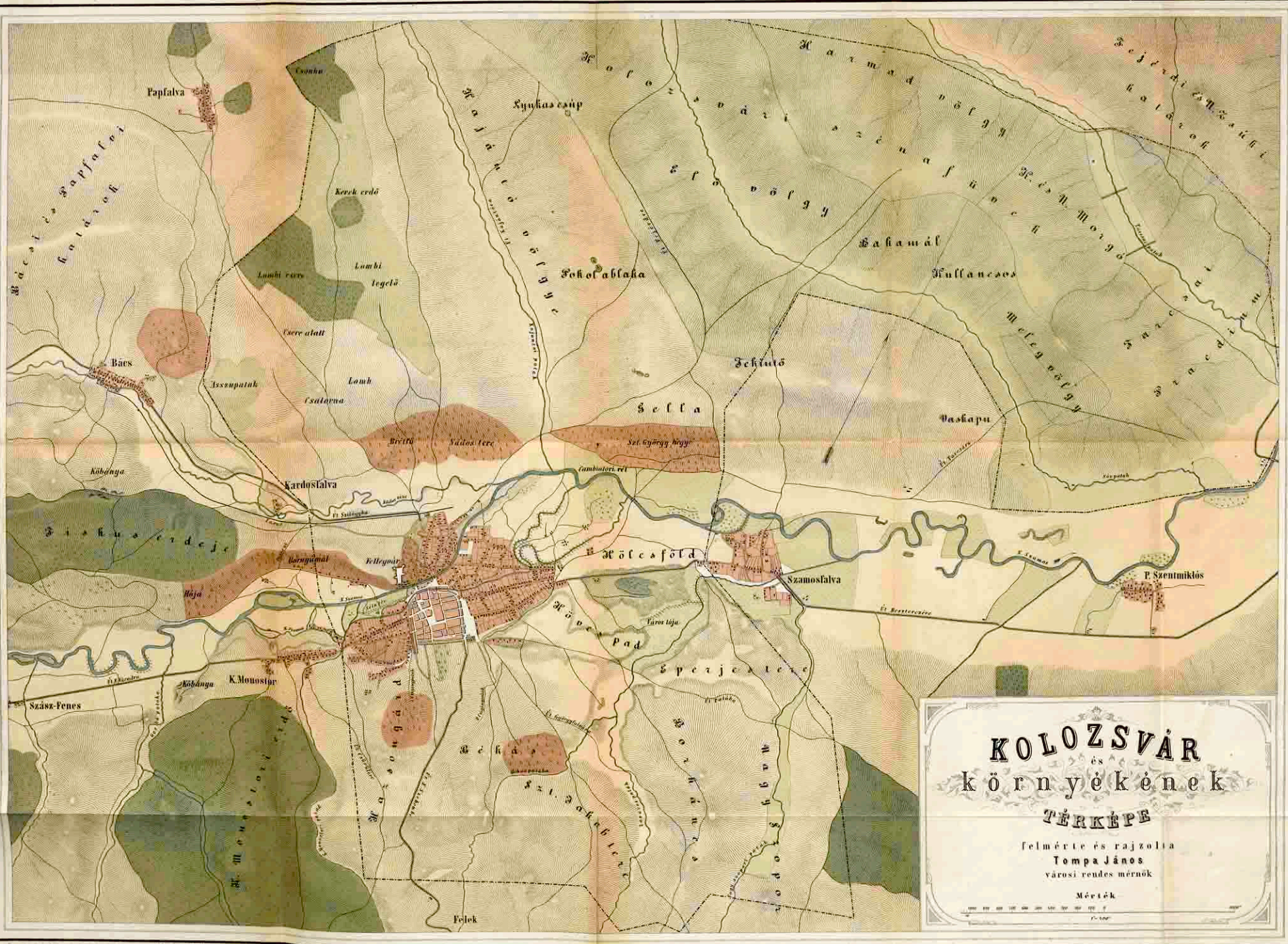
[A rajzokhoz tulajdonjogát író fenntartja.]

BUDÁN, 1870.

NYOMATOTT A M. KIR. ÁLLAMNYOMDÁBAN.

KOLOZSVÁR
és
könyékének
TÉRKÉPE

felmérte és rajzolta
Tompa János
városi rendes mérnök

Mérték

0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000

erdő	szántóföld	országút	temető
kaszáló	szálló	megyei út	folyóvíz
		vasút	határvonal

KOLOZSVÁR

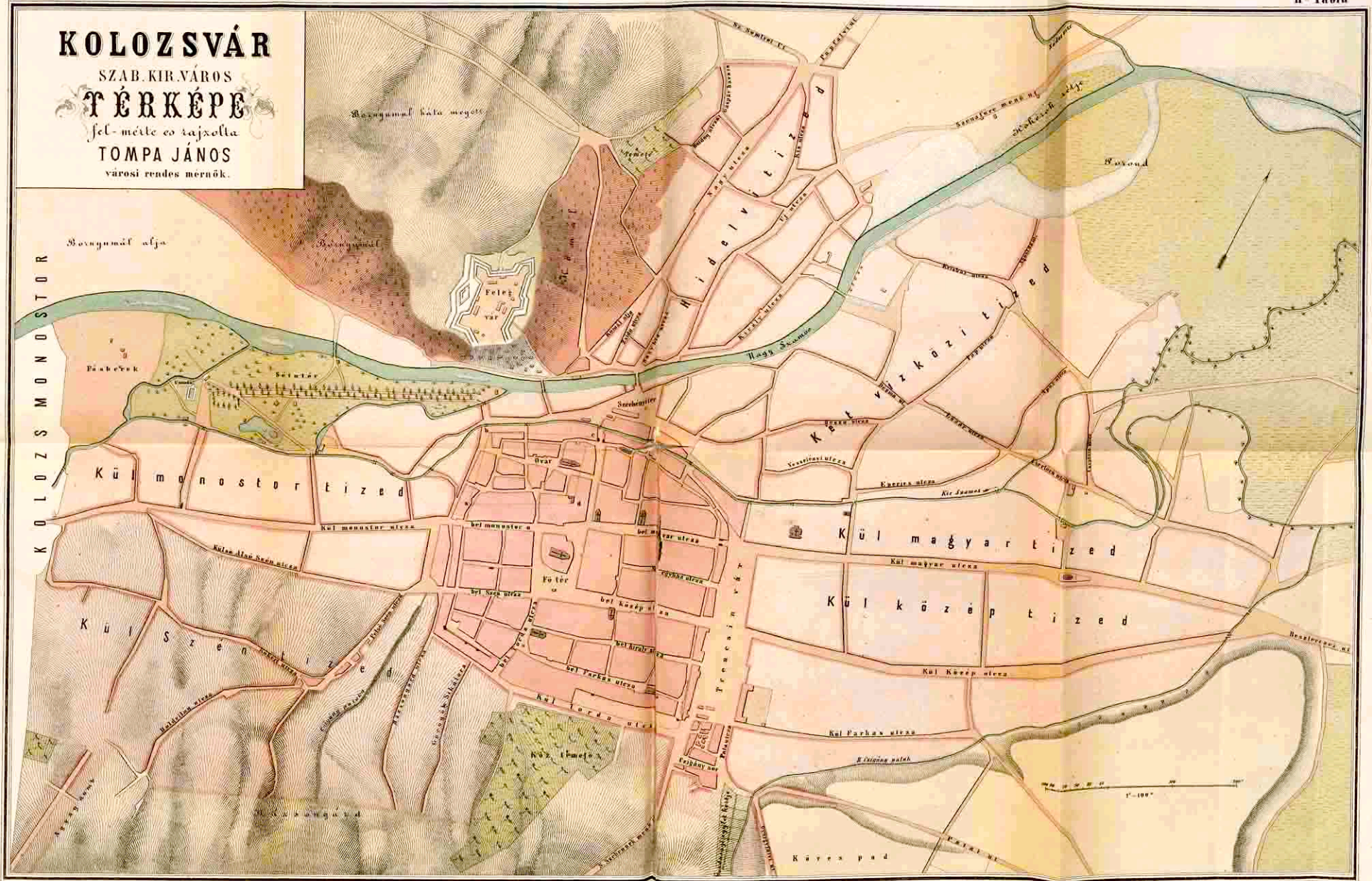
SZAB. KIR. VÁROS

TÉRKEPE

fel-méite es rajzolta

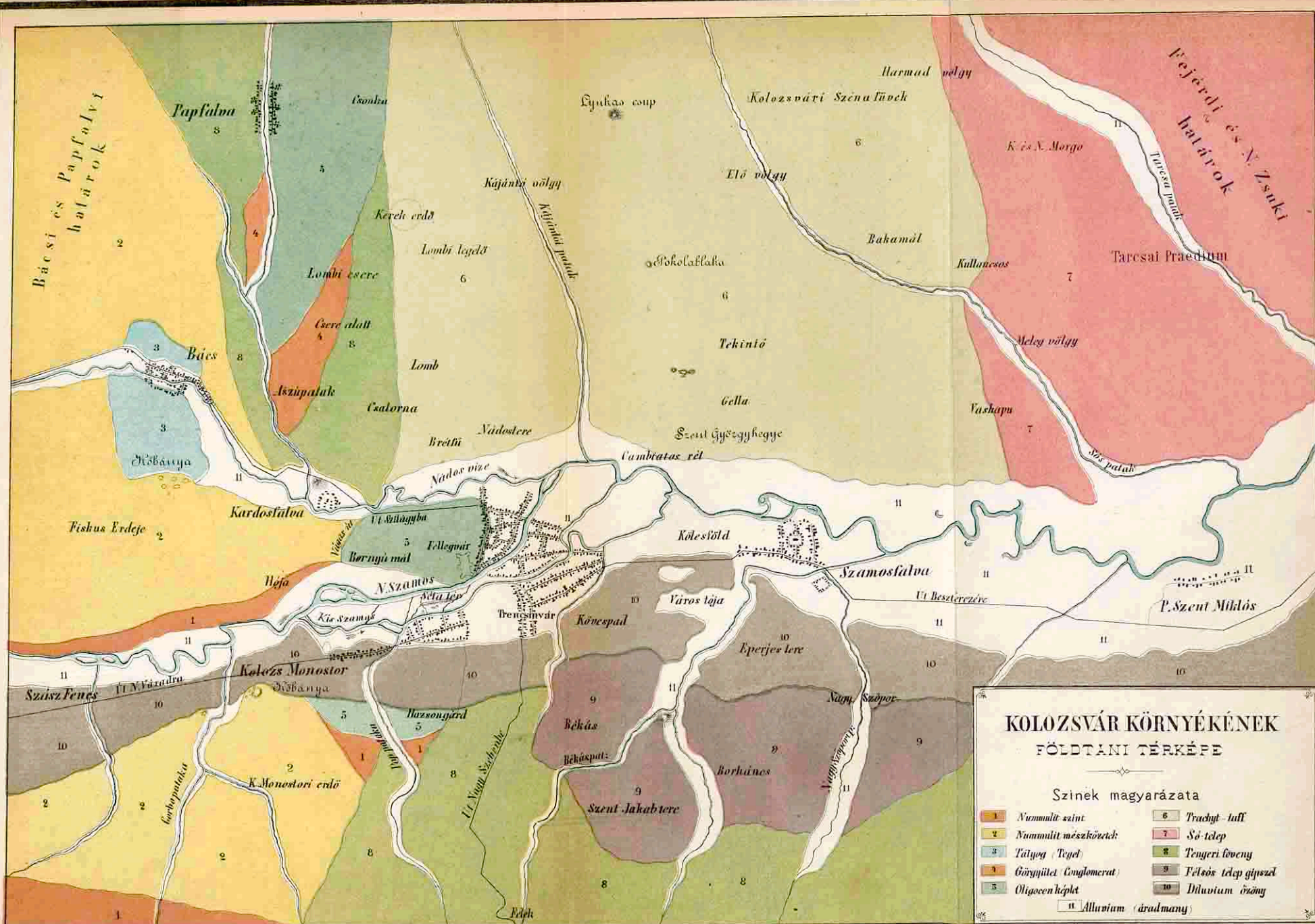
TOMPA JÁNOS

városi rendes mérnök.

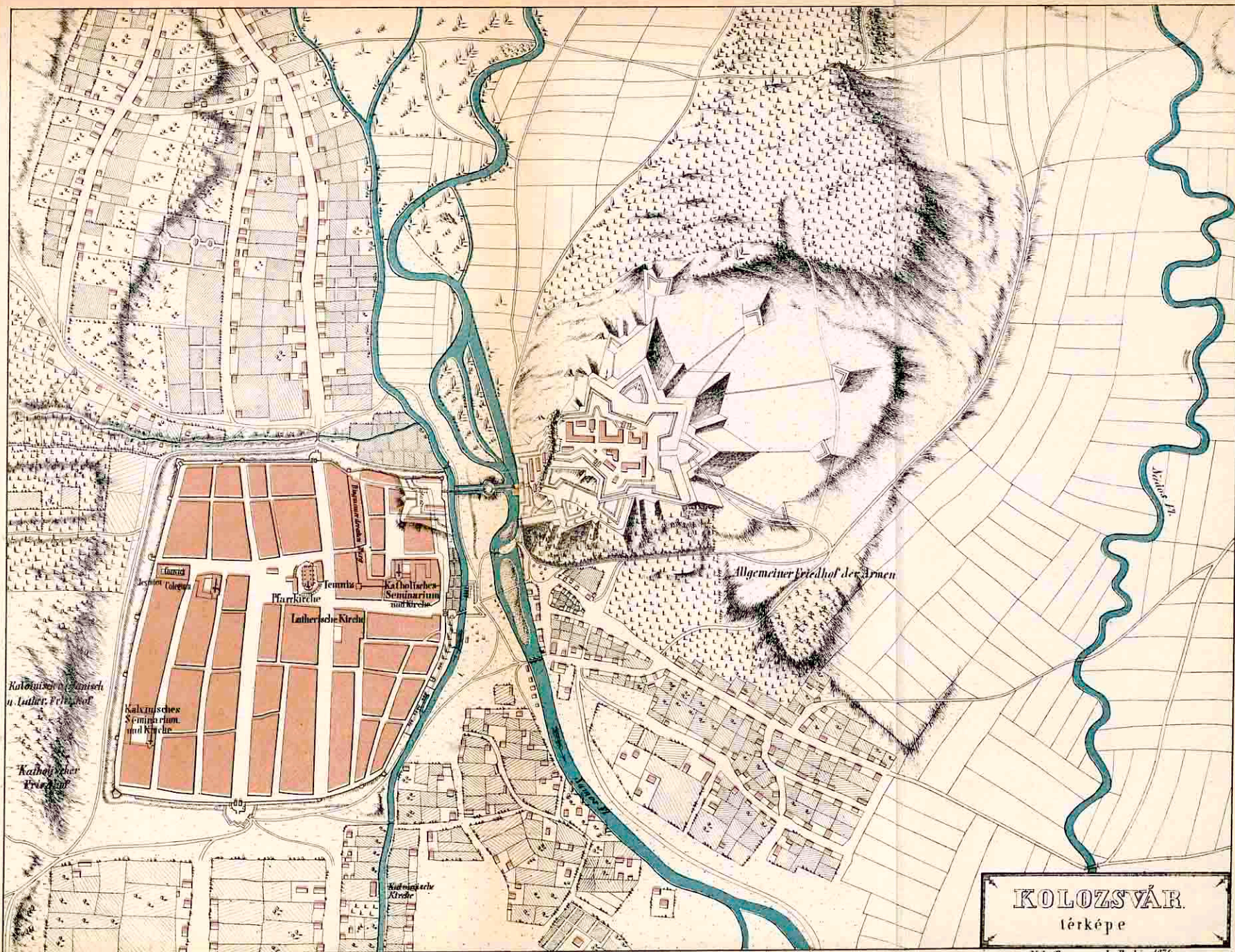

1:10000

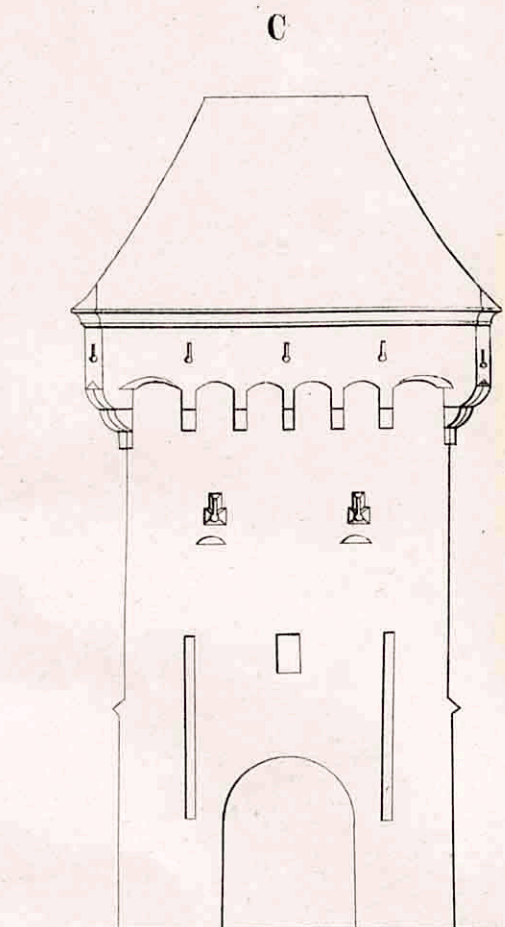

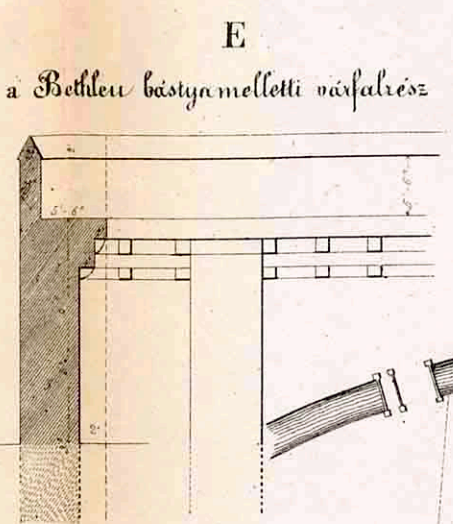
KOLOZSVÁR.
térképe

M. K. által nyomda Budán 1870

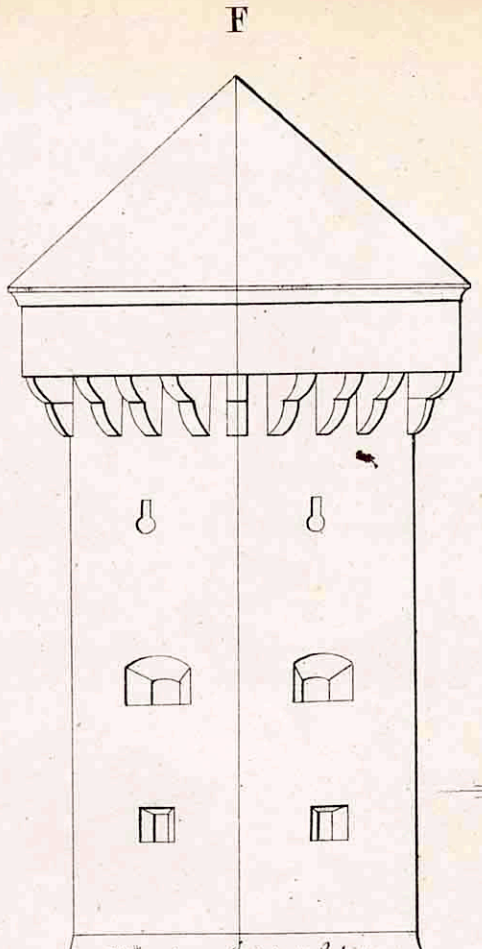

C
A hidkapu az V sz. alatti bástya
C
a hidkapu alaprajza

E
a Bethlen bástya melletti várfal rész

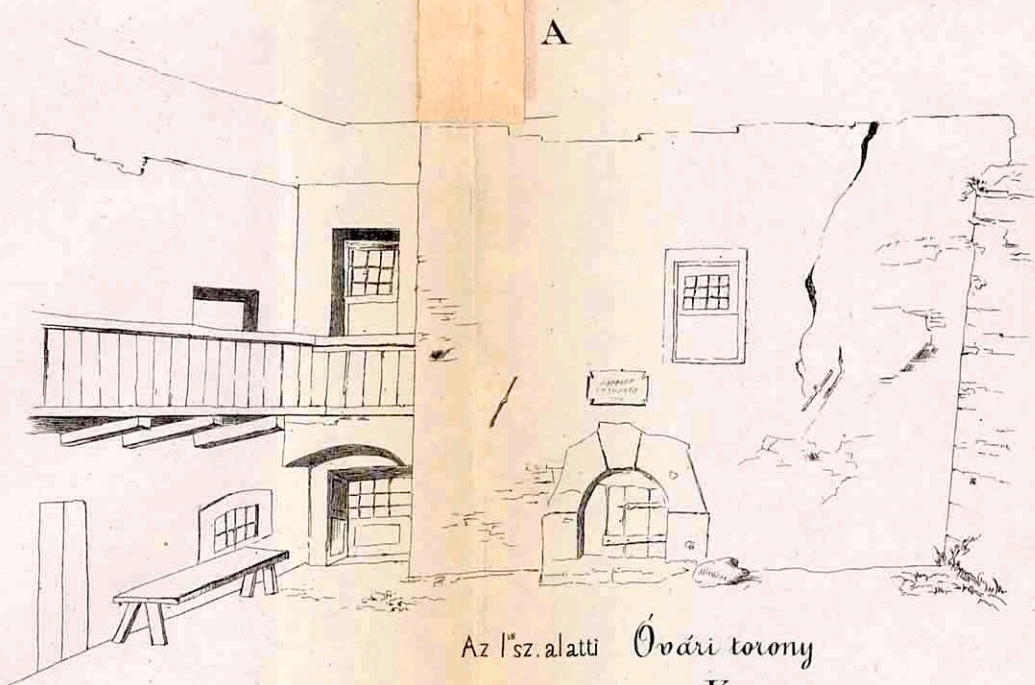

F
a III sz. számú Óvári bástya

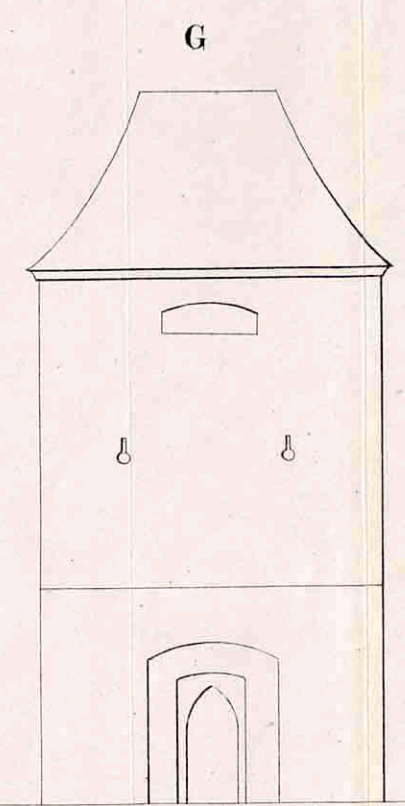

B
KOLOZSVÁR VÁROS
CZIMERE

Fortior est qui se quam quis fortissima moenia vincit

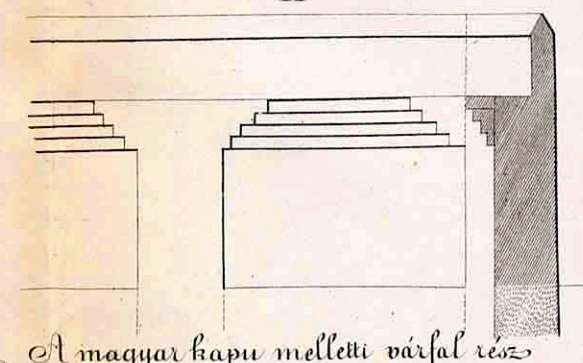
Az I sz. alatti Óvári torony

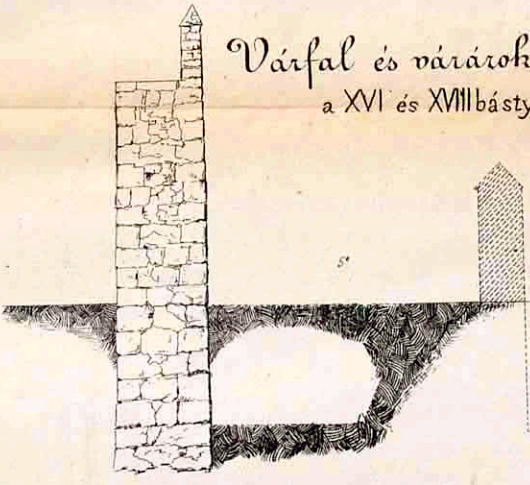
G
Szappan utcai bástya híd ajtóval
a VI sz. alatti bástya

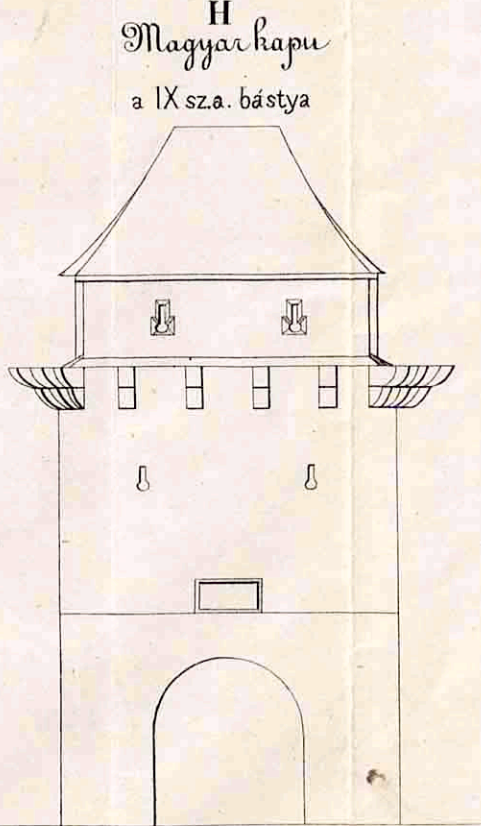
A VI sz. bástya alaprajza

A magyar kapu melletti várfal rész

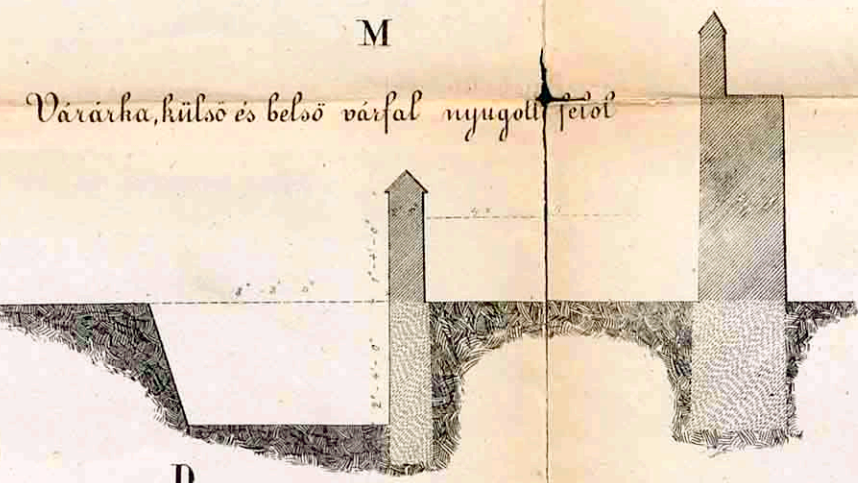
L
Várfal és várakok dél felől és keletről
a XVI és XVIII bástyák között

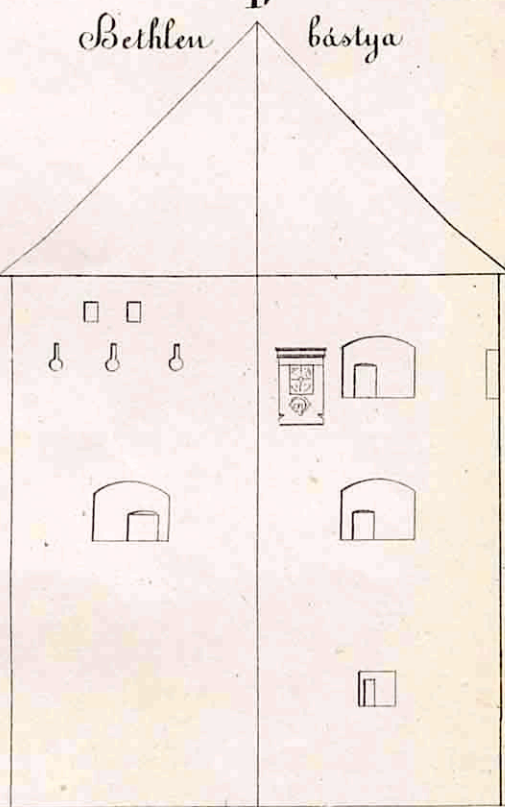
H
Magyar kapu
a IX sz. a. bástya

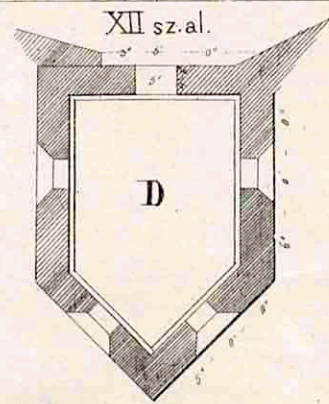
a magy. kapu alaprajza

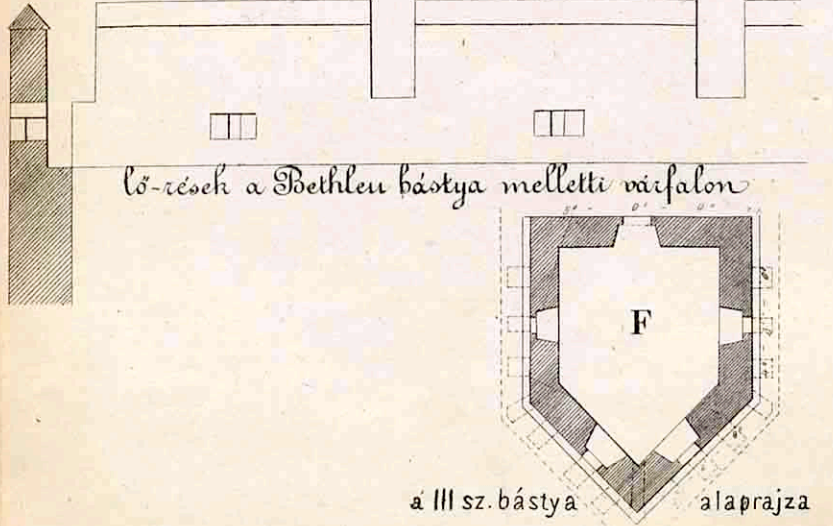
M
Várakba, külső és belső várfal nyugoldt felét

D
Bethlen bástya

A Bethlen bástya alaprajza

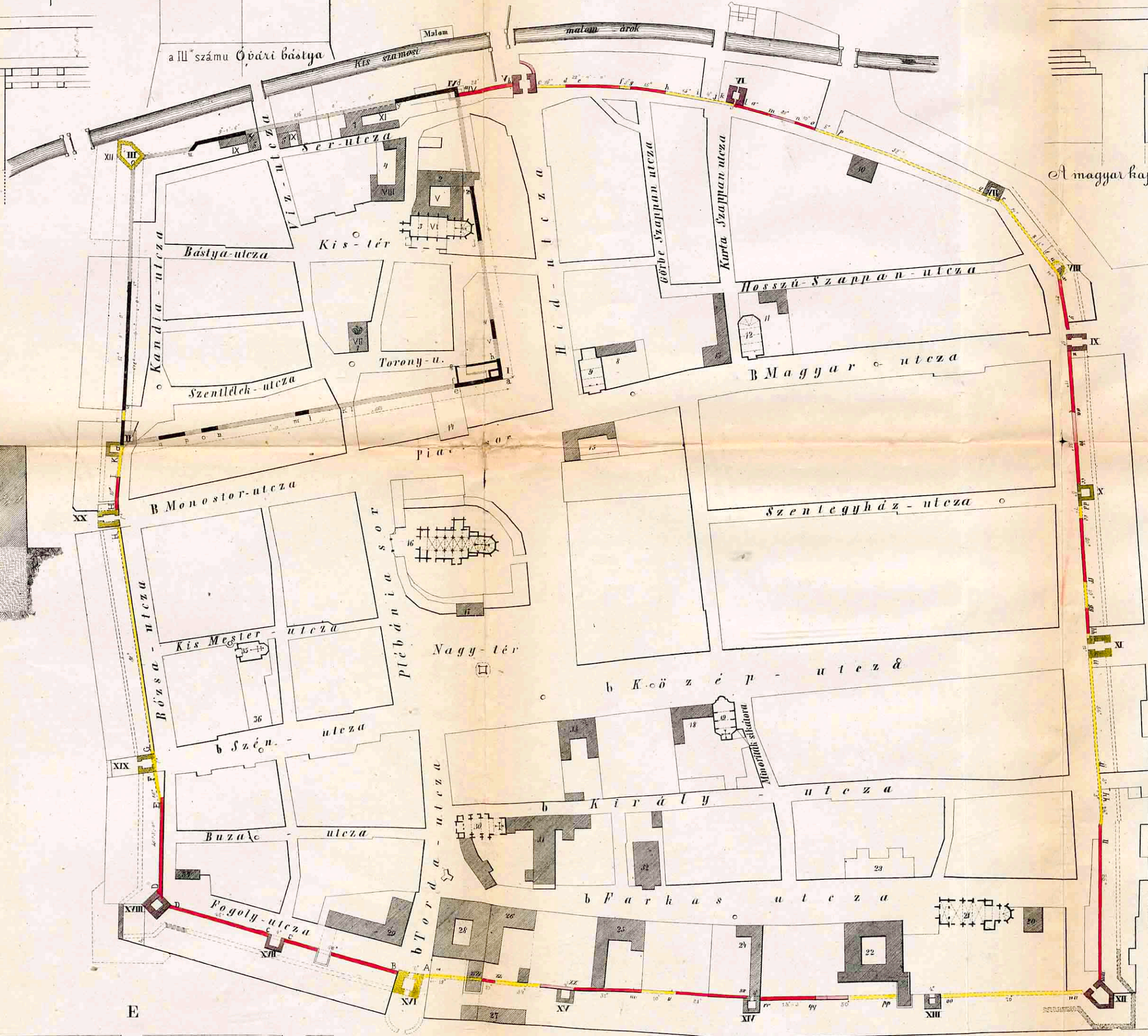

F
Lő-részek a Bethlen bástya melletti várfalon

a III sz. bástya alaprajza

Hostis ab insidiis Dominus nisi protegat urbem
Excubiae humane praesidiumque nihil.

I
Lő-részek a magy. és közép-kapu közötti
várfalon

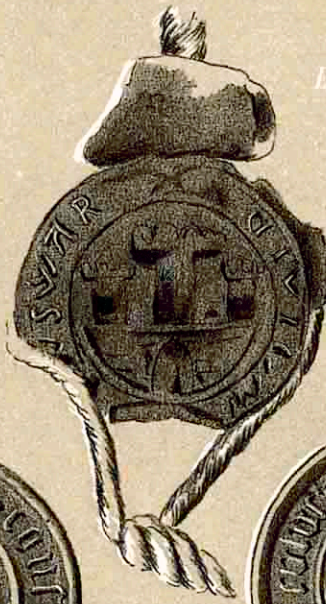

V. 1669^{ka}
(alkövölleg hi mutatallado) legelső vagyobb
pecsét
l. XXXVIII. old.

13 Kolozs mezőváros
pecsétje

II
Egy 1422^{ka} évi irományról (LXCV. old.)
vett tisztelet

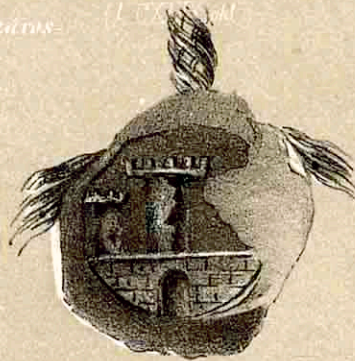

III
Egy 1422^{ka} évi irományról a mezőváros
czék ladjában

VIII Ismeretlen horbelt pecsét

IV
Egy 1473^{ka} pecsétiről
a lakatos czék ladjában

IX
1187^{ka} évi pecsét

V
Egy 1491^{ka} a szabó czék
ladájában lévő irományról
l. CCLXXXII. old.

X. Mai pecsét

VI
Aranytűvesek 1516^{ka} levéléről
CCXIII. old.

Egy 1587 beli állve-
len fölött legelőbb látott
ma is létező hűszelbeli
hi pecsét

Ismeretlen hor-
belt ma is léte-
ző elnöki pecsét

3. Jász czéké

4. magy. Csizmadia czéké

6. Esztergályos
czéké

7. Fazekas czéké

8. Fűsűs czéké

9. Gombhó czéké

12. Kerékes czéké

11. Kötélverő czéké

18. Pushtamurós czéké

22. Pozsábszinuló czéké

23. Rózművés czéké

24. Sebész czéké

27. Szabó czéké

28. Szűcs czéké

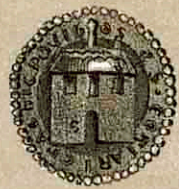
29 Tahács ezéhe

30 Timár ezéhe

27 Szijgyártó ezéhe

30 Timár ezé.

17 Sarkantyús ezéhe

21 Ötvös ezéhe

31 Zsemle ezéhe

4 magy. eszizmadia ezéhe

16 Labalos sarkantyús és bádogos ezéhe

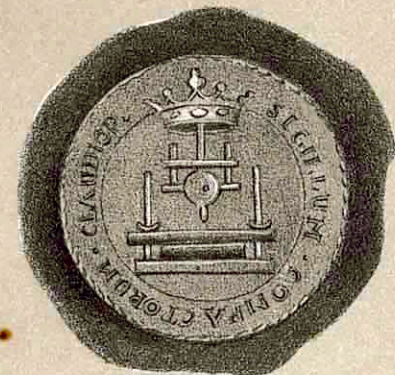
2 Asztalos ezéhe

19 Mészáros ezéhe

29 Tahács ezéhe

15 Könyvhőző ezéhe

4 magyar eszizmadia ezéhe
magy. eszizmadia ezéhe

20 Nyerges ezéhe

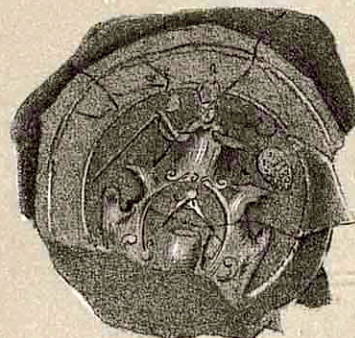
10 Kalapos ezéhe

19 Mészáros ezéhe

26 Szappanyos ezéhe

11 Kálár ezéhe

4 magy. eszizmadia ezéhe

7 német eszizpész ezéhe

11 Kálár ezéhe

1 Asztalos ezéhe

14 Kolozsmonostorfalva pecséte

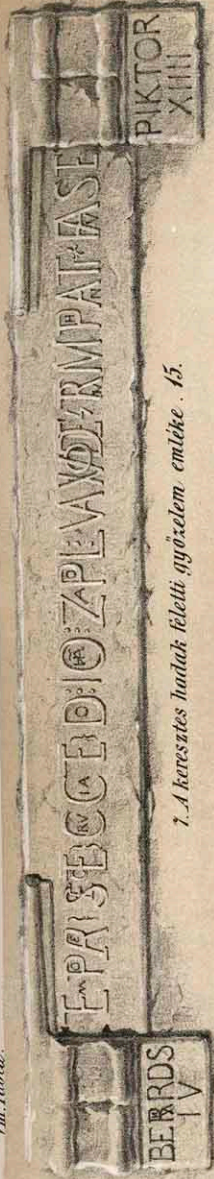

13 Káncs ezéhe

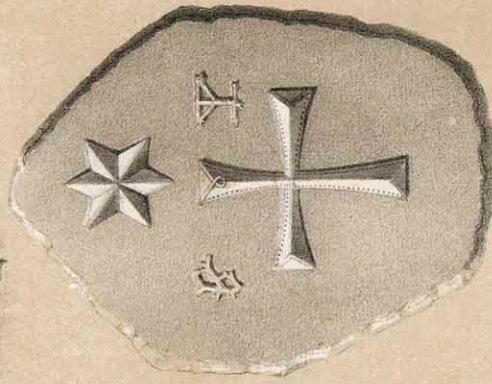

VIII. Tábla.

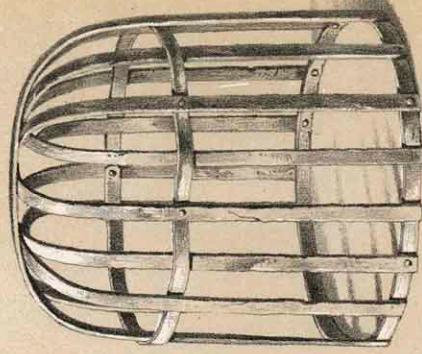
7. A kereszties hadiak feletti győzelem emléke. 15.

1. Szent János longronú címere
1424. é. sz. a. házon, Magyarországon

Jenővári ispóly rendi szerzetes
sírkő emléke.

6. A Dörnye-lázadás korából való
vas-korona, 1519.

K.M. MŰZEU
KÖNYVTÁRA

A. Tábla.

arma adu laregis
hugari anno dn m

4. V. László király címere az egykori
keresztvárosi toronyon.

m m m f h s

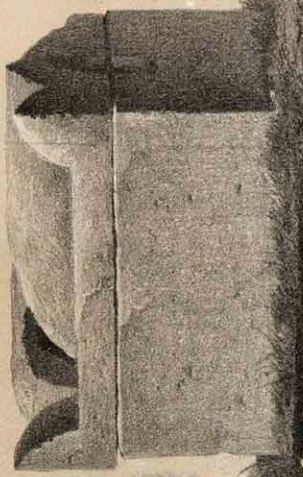
DOMVS
CEMENTARIA
ET FABRICARIA
1608

Kolozsvári pénzverőház
homlokzata, 1608.

HECTORIS
EST TEMPORERE BELVONISIN
MENSIS OCTOBRI ANO 1709
COEPTIS ALEXANDRIKAROLII PULLERIB
DESFRUCIAETITITERUMEXMANJO EXC
ELIMIDIDEBAKKRICHBAUMCAE SARE
FRANSIUANIRGENERIS COENRISERECTA
ANNO 1709

5. Sigmond király címere az
egykori monostorkapui toronyon.

Gradaségi egyesület gyűmölcsös-kerjében talált
kő-koporsó.

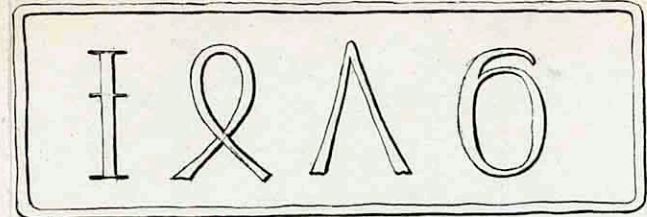
EZENMAGYARKAPUIMELKSOK
HÖKÖDÉLPÖGVA BEZARAVAJÖEL
AFELSOBBEKENGEDÉLNTEBÖL
1794^{ÉVI}KINYITVATOTTEBIHO
BEFUTALANJANOSISZAZHETARI
PESIGMONDURAKIDEJERKENKO
FAMESPALERLEDEKERJOSEFATA

X. Tabla.

Claudiopolis
COLOSWAR vulgo CLAUSENBURG
Transilvanice civitas primaria.

5. Hidutzai toronykapu felirata.

3. Monostortczai toronykapu felirata.

Serniß Ferdinandi Archiducis Austr.
Stiriae, Carnthiae, Carniol. &c. Ducis
Pictor Egidius vander Rye Belgae pingeb.
communie Georg. Houfnaglius. Anno Dni. 1617.

Nobiles nuptae Transilvanie.

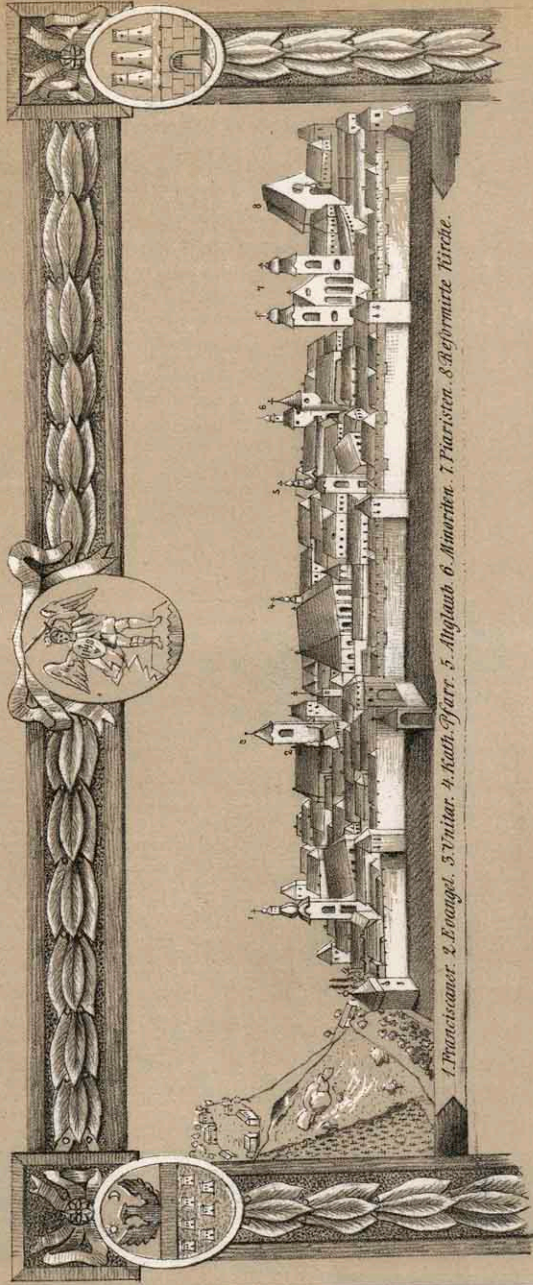
Nobiles ungo Transilvanie.

M. M. MUZEUM
KÖNYV-
TÁRA

XI. Tábla.

E város déljéről.

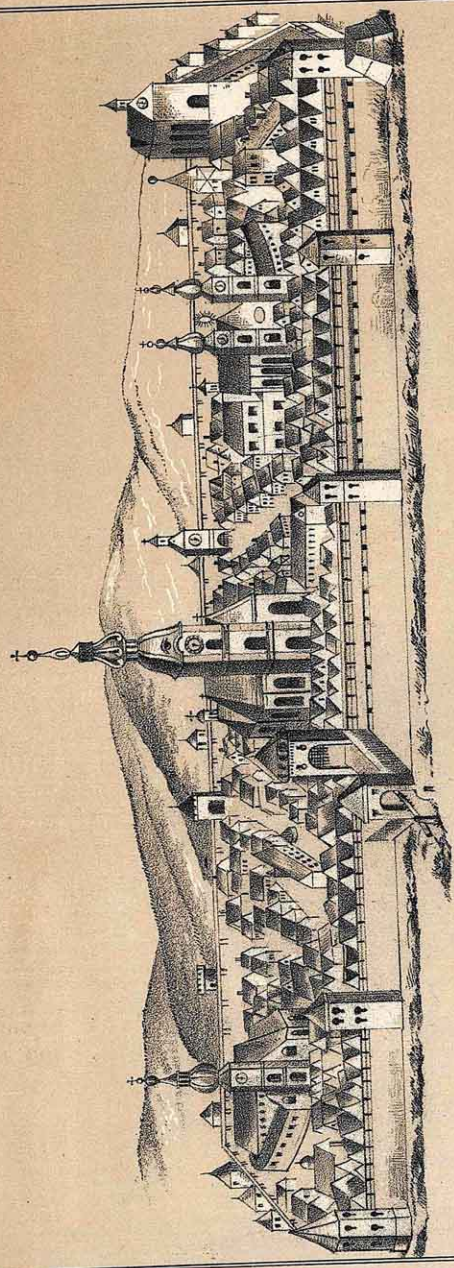

UNIVERSITÄT
TAR

1759.

1759.

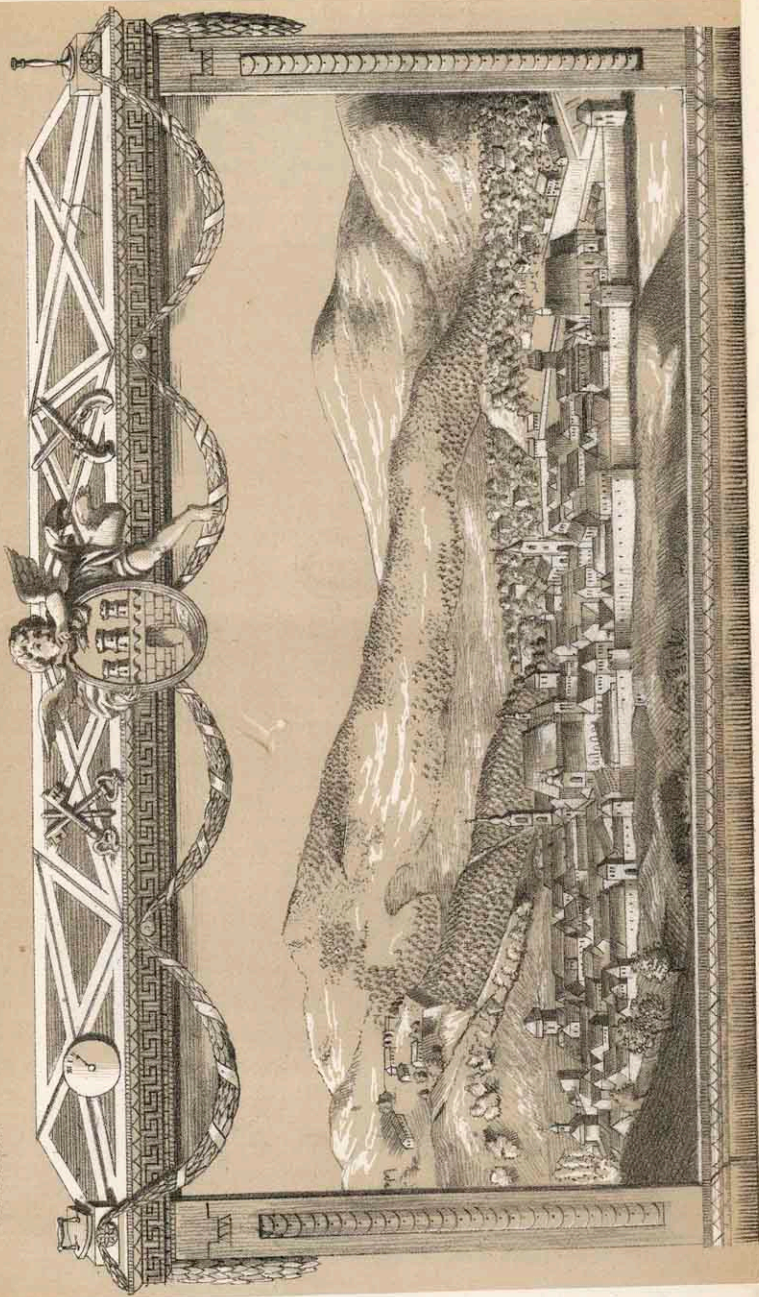
Sculp. Clont. 1759.

K. M. MUSEUM
KÖNYV
TÁRA

XIII. Tabla.

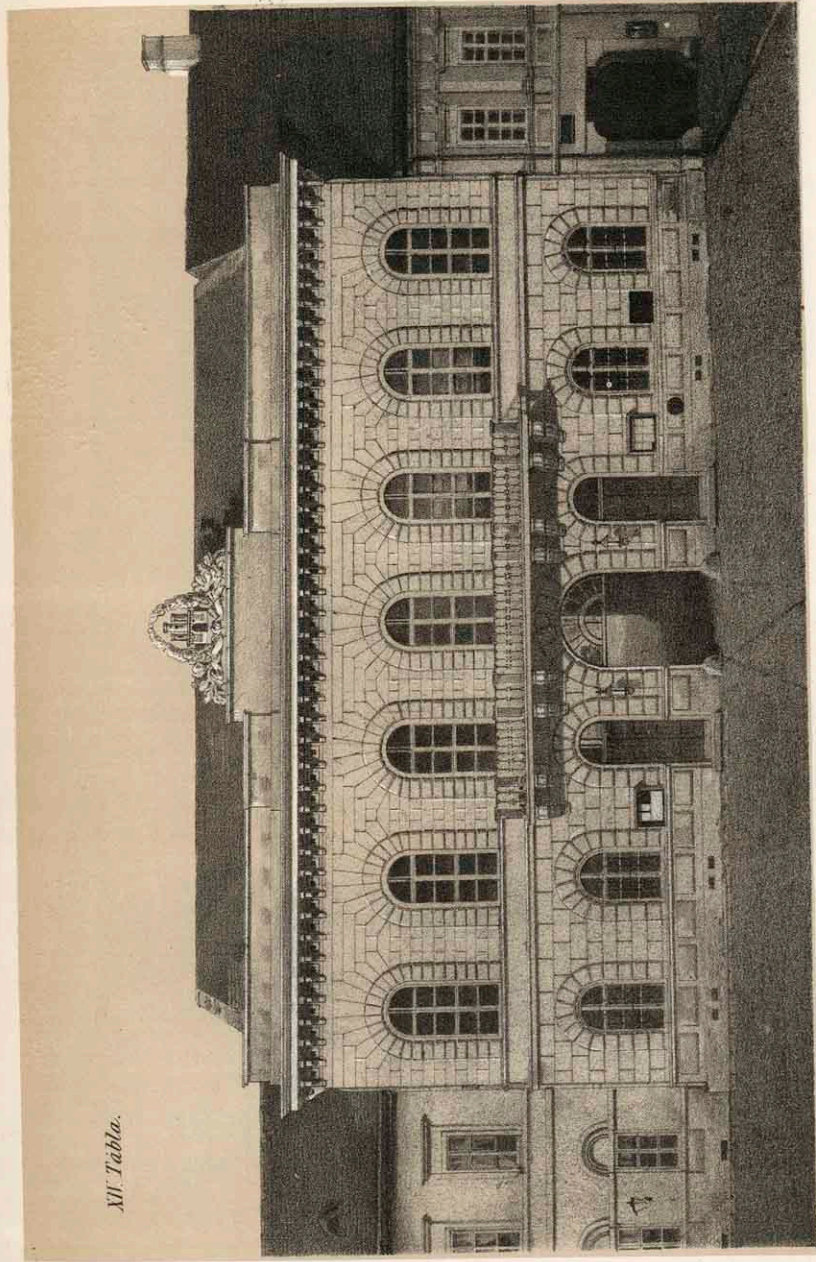
1798.

M. N. MUZEUM
KÖNYV-
TÁRA

XII. Tábla.

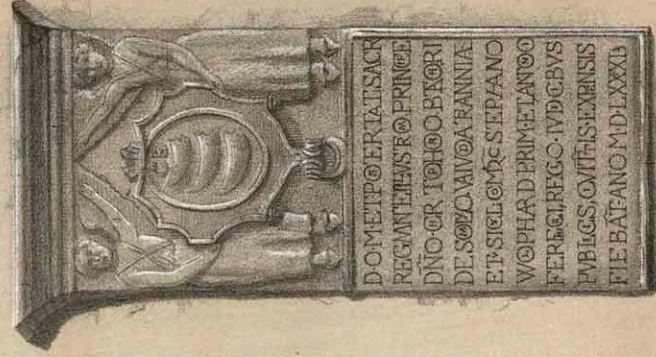

Tanács háza.

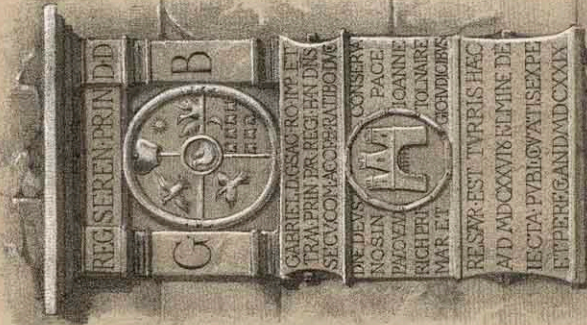

XV. Tábla.

Óvár-fali emlékkő 1581.

Bethlen bástyáján levő emlékkő 1629.

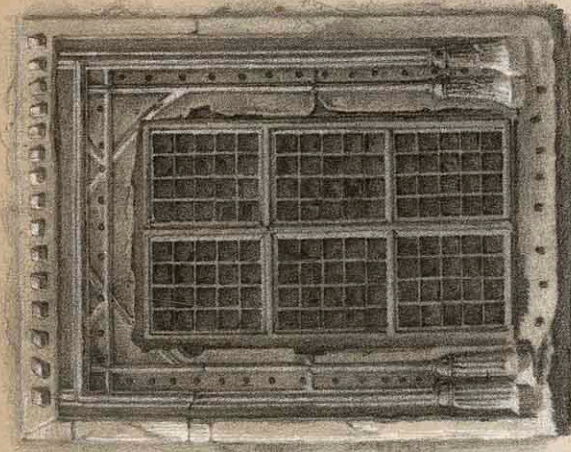

Óvár-fali emlékkő 1641.

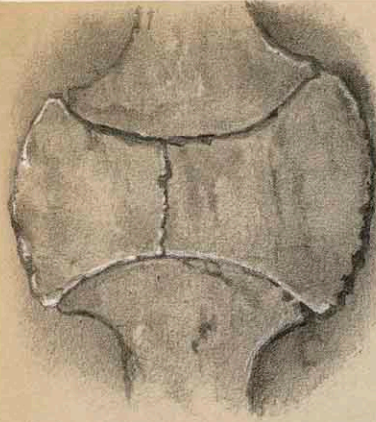
M. MUSEUM
KÖNYV
TÁRA

XVI. Tábla.

A: óvári zárdá pülszaminő ablaka a keleti oldalon.

A. Szilyórs koe
Jpa manu aof

Római pädimentum téglá, naqyobb.

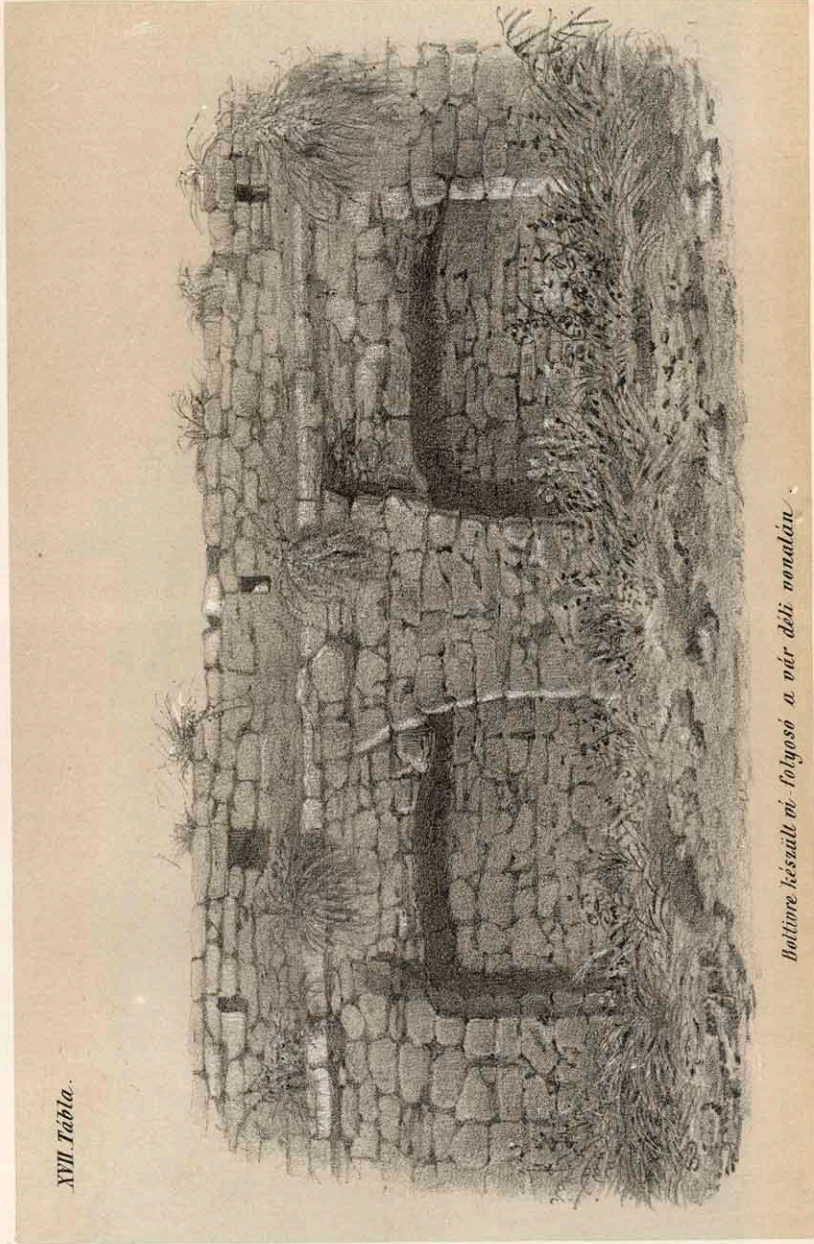

Római pädimentum téglá, keisebb.

Á. M. M. MUZEUM
KÖNYVTÁRA

XVII. Tábla.

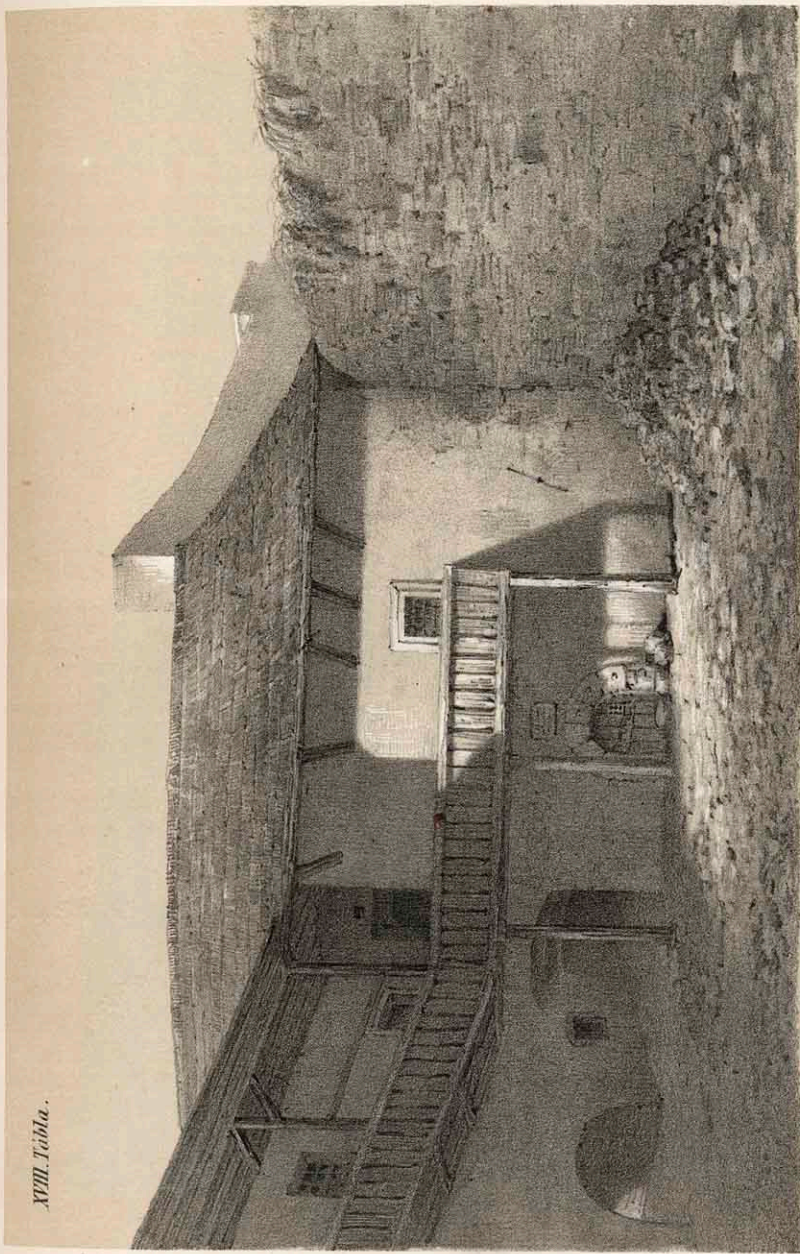

Boltire készült vi. Folyosó a vár déli oldalán.

K. M. M. MUSEUM
KÖNYVTÁRA

XVIII. Tábla.

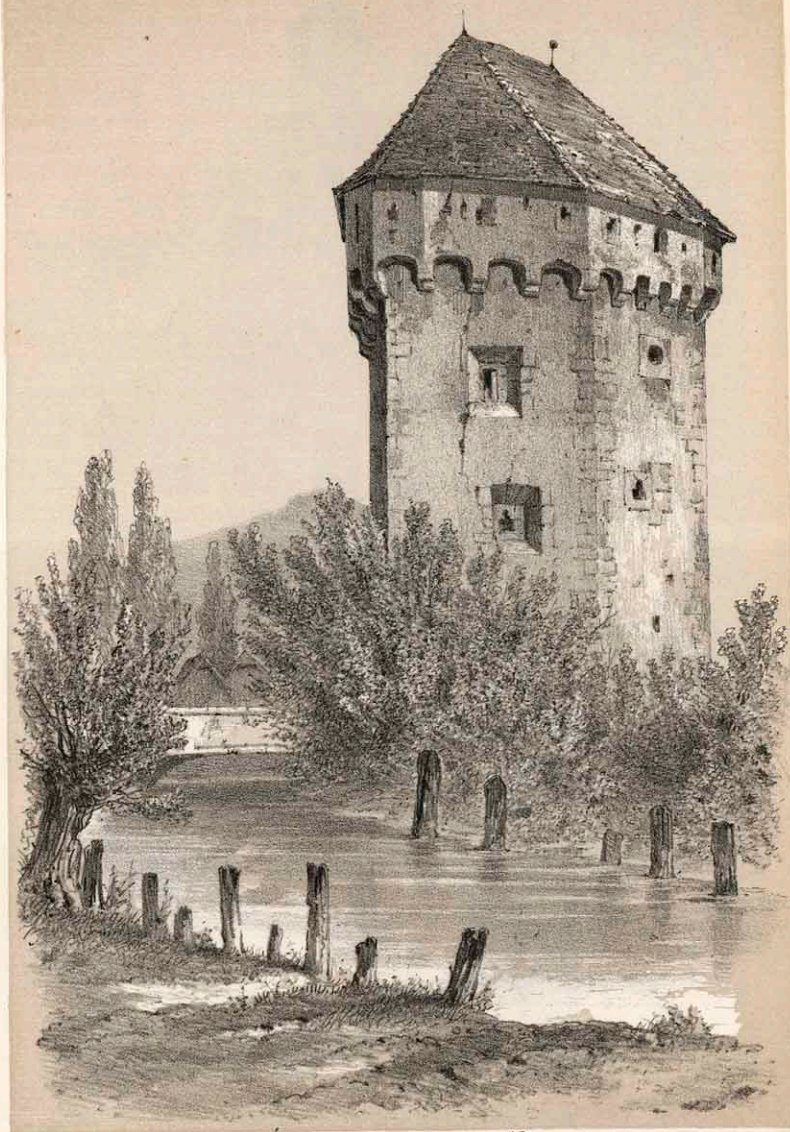

Óvári I. sz. ánu szögcsőd (városi főgár.) mai alakja.

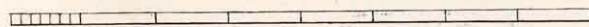
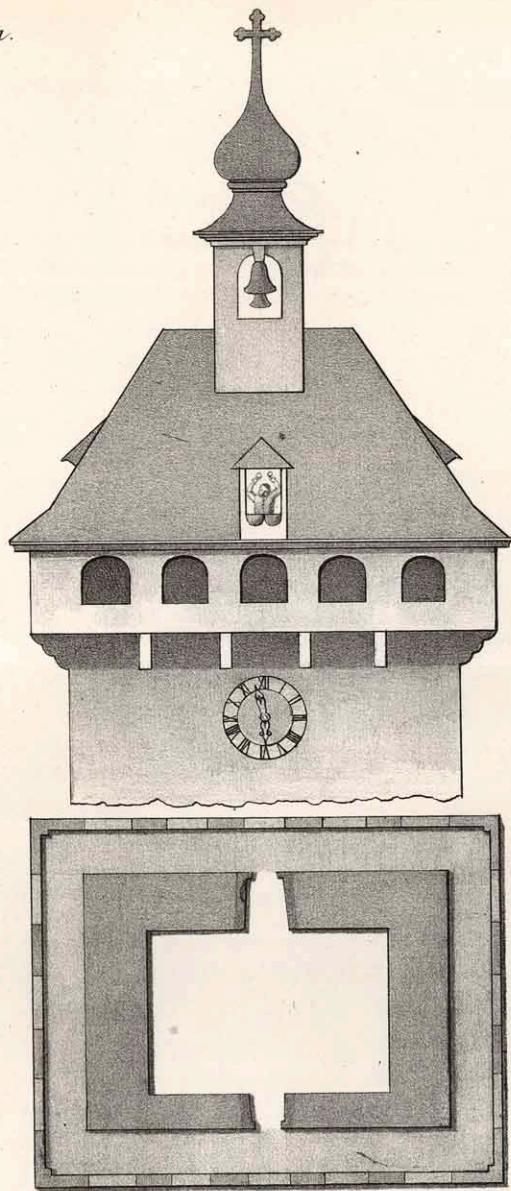
M. M. MUSEUM
KÖNYV-
TÁRA

XIX. Tábla.

Óvári északnyugati ságerőd.

Közép-kapui torony e század elején.

M. M. MUZEUM
KÖNYVTÁRA

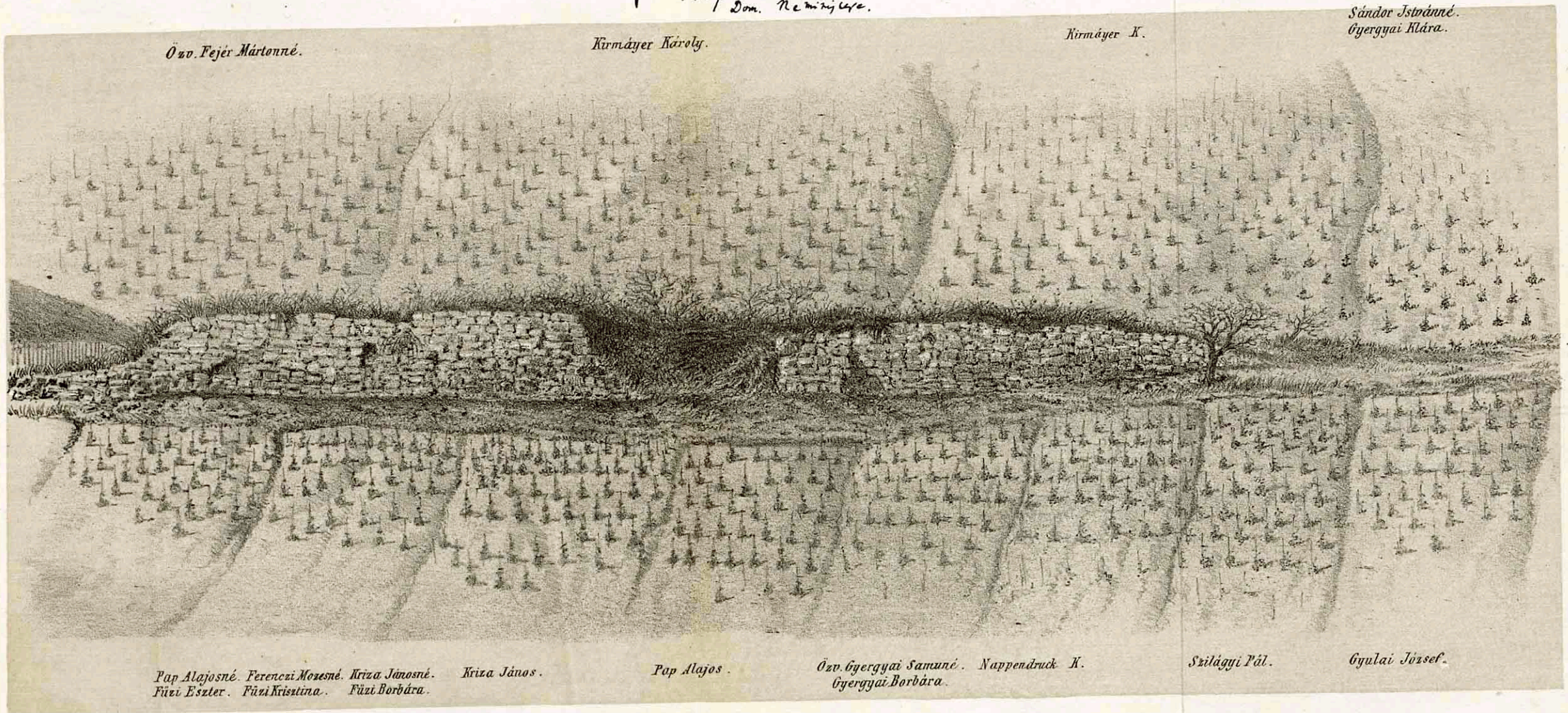
Kolosmonostori konvent 1575. pecs.

Joannis Rex
Manu J^a

1537 Wladislaw in
Dom. Remigijace.

Wladislaus Rex
mano J^a
1499. 7. dec.

L. C. no 10.

Óv. Fejér Mártonné.

Kirmayer Károly.

Kirmayer K.

Sándor Istváné.
Gyergyai Klára.

Pap Alajosné. Ferenczi Mozesné. Kriza Jánosné. Kriza János.
Füzi Eszter. Füzi Krisztina. Füzi Borbára.

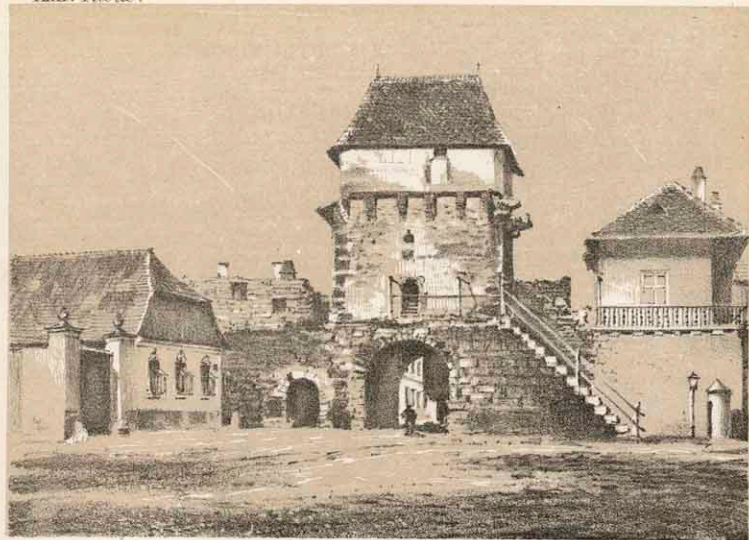
Pap Alajos.

Óv. Gyergyai Samuné. Nappendruck K.
Gyergyai Borbára.

Szilágyi Pál.

Gyulai József.

Magyar kapui bástya.

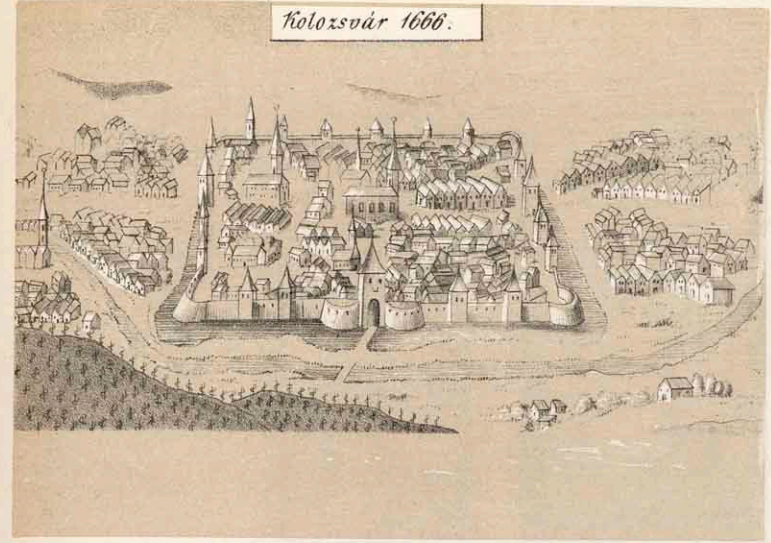
Kurta Szappanyúcsai kis bástya.

M. M. MUZEUM
KÖNYVTÁRA

XXIII. Tábla

Kolozsvár 1666.

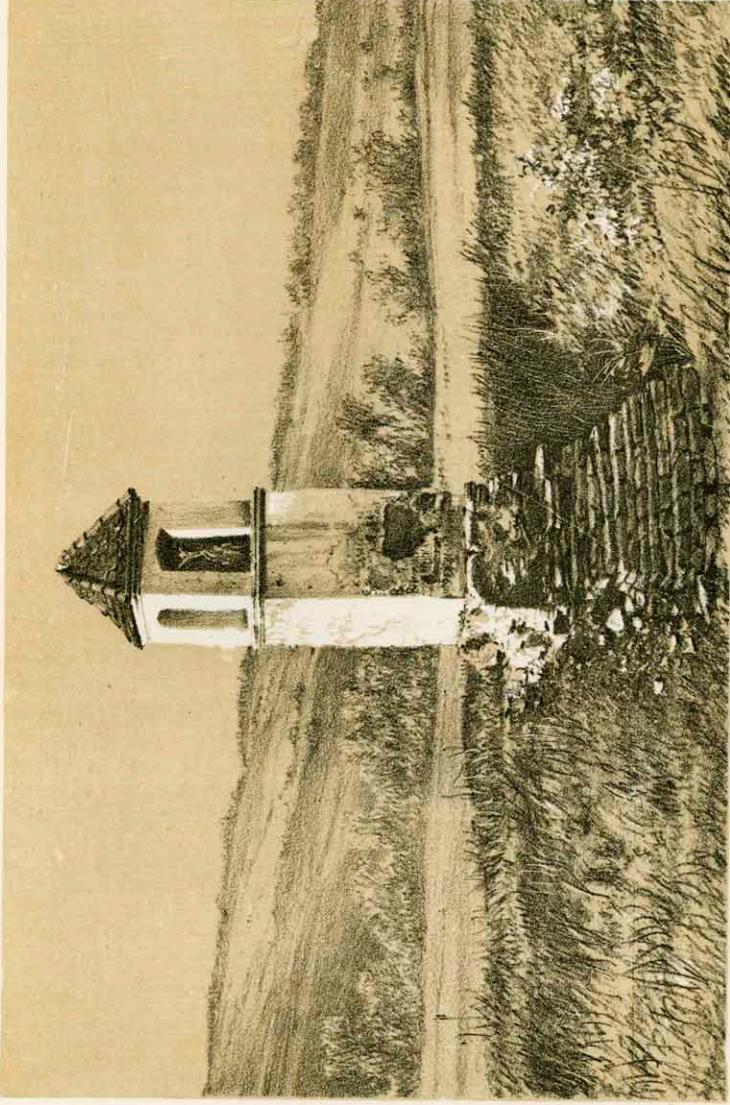
M. M. MUSEUM
KÖNYV-
TÁRA

M. M. MUZEUM
KÖNYV
TÁRA

XIV. Tábla.

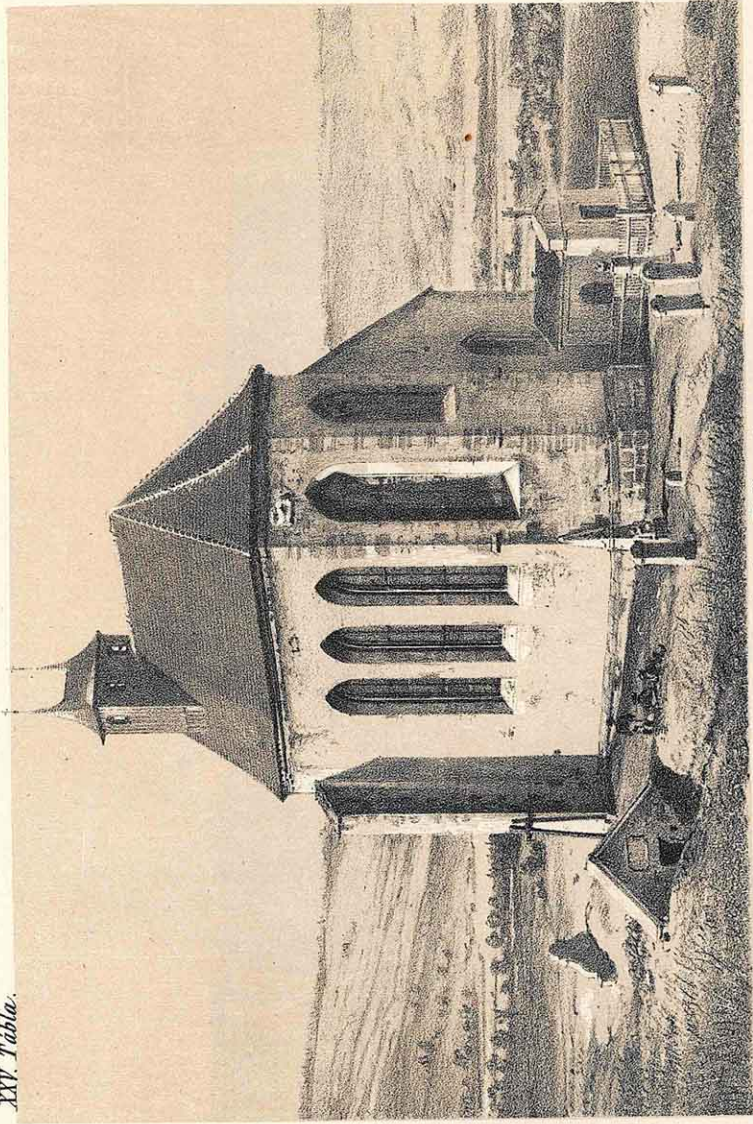

Rákóczi-oszlop.

BEZECHEW
KÖNYV-
TÁR

XXV. Tábla.

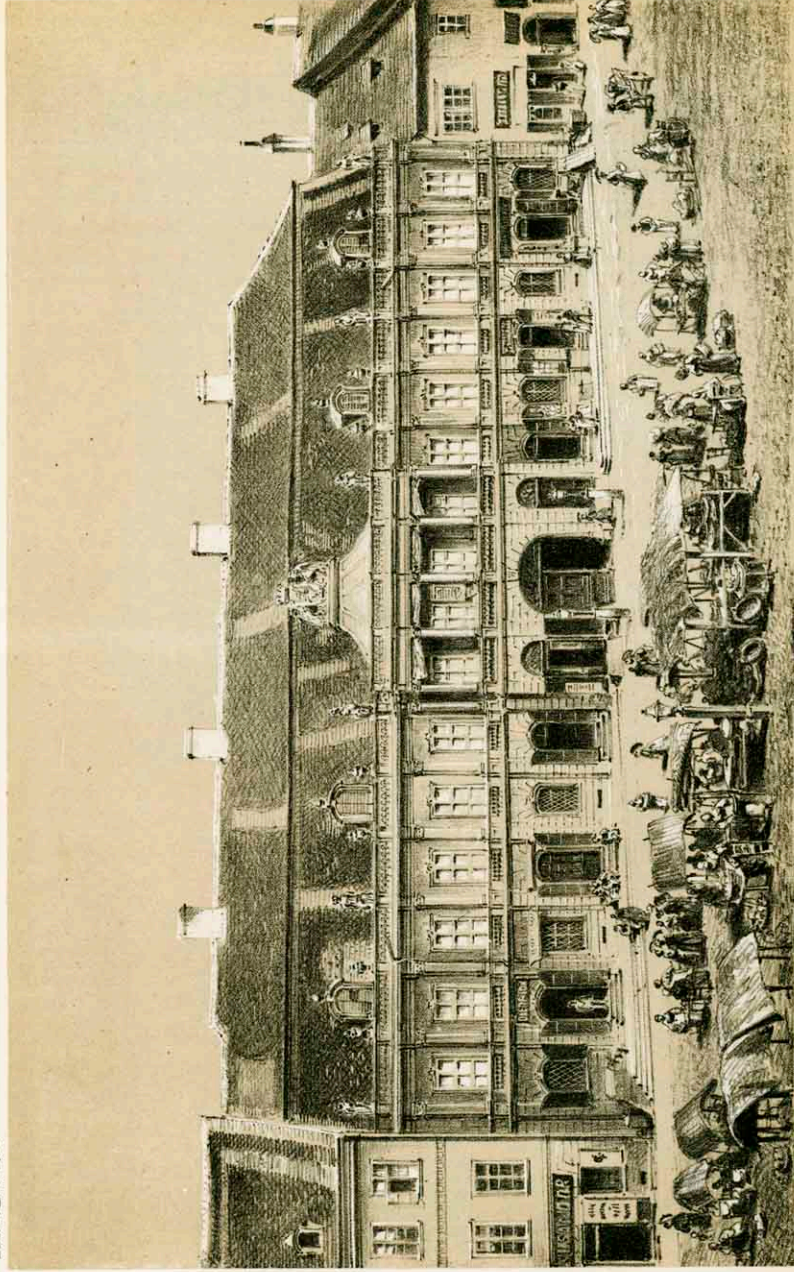

Apátsági Izsigmánd - kápolna. K. Monostoron.

MŰZÉUM
KÖNYV
TÁRA

XVI. Tábla.

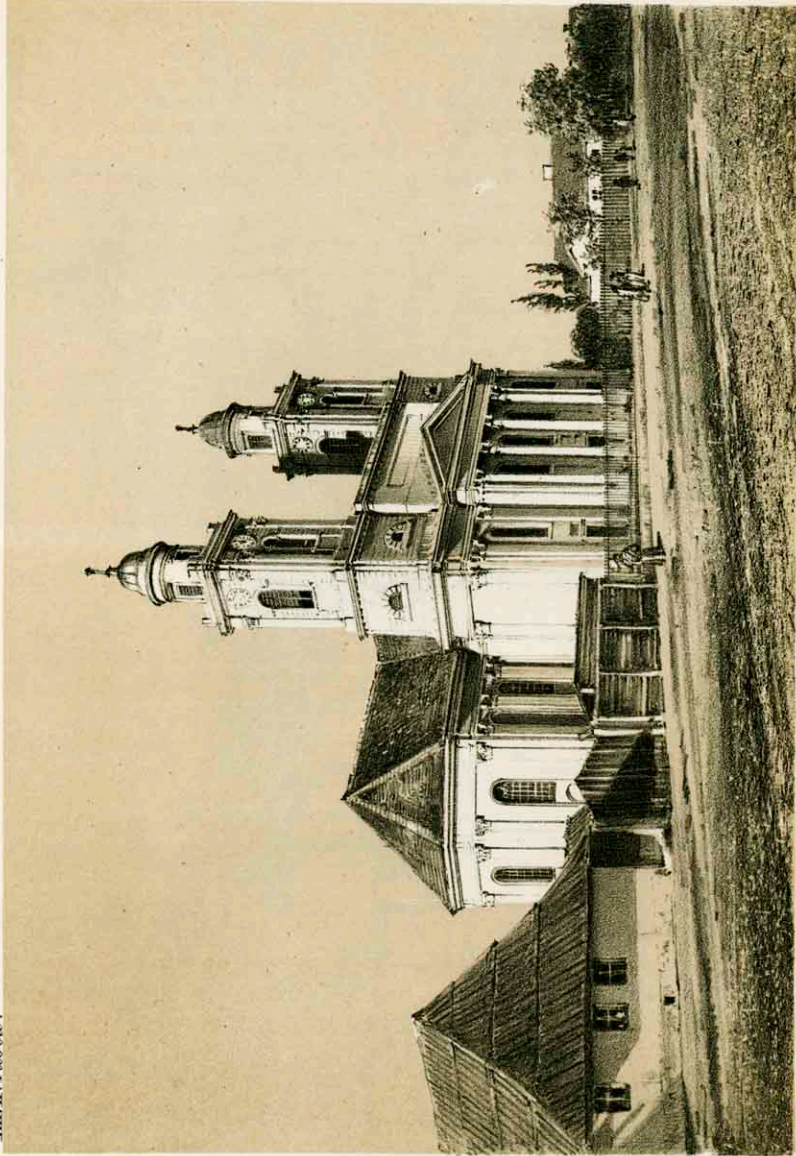

Bánfi-ház.

M. M. MUSEUM
KÖNYV-
TÁRA

XXVII. Tábla.

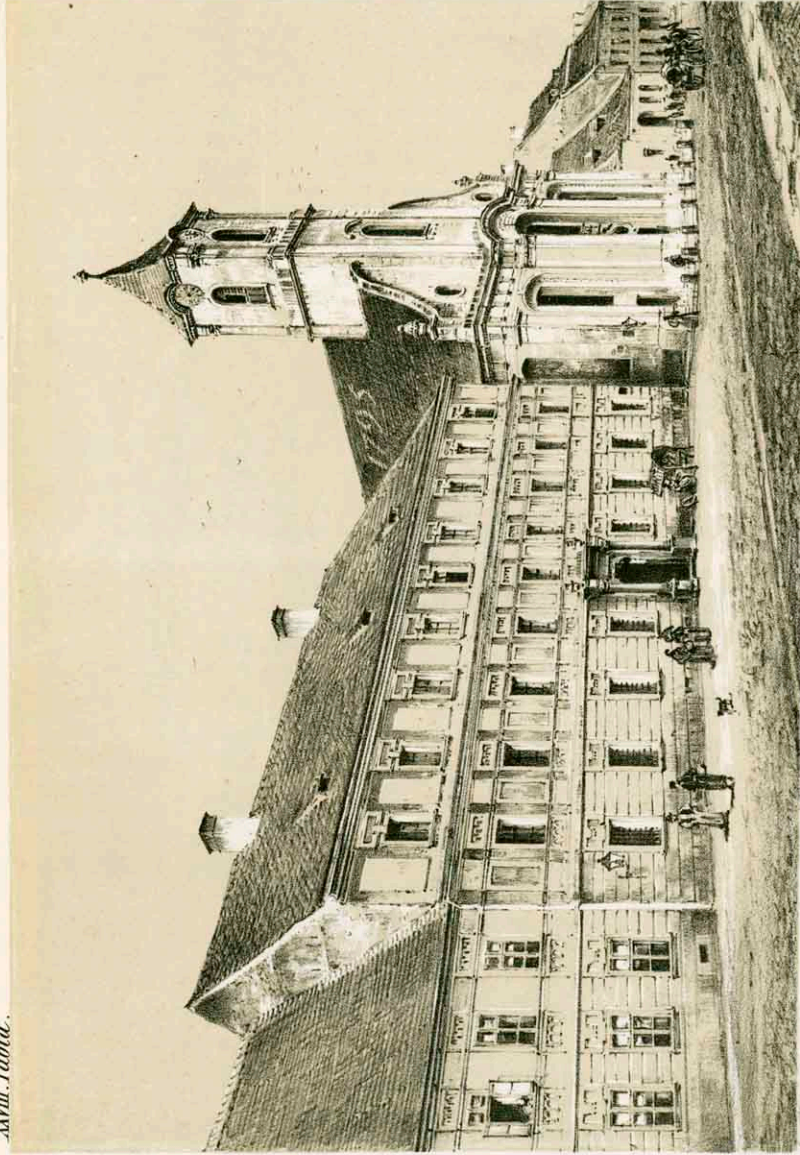

Református egyház.

M. M. MUZEUM
KÖNYVTÁRA

XVIII. Tábla.

Unitárius egyház.

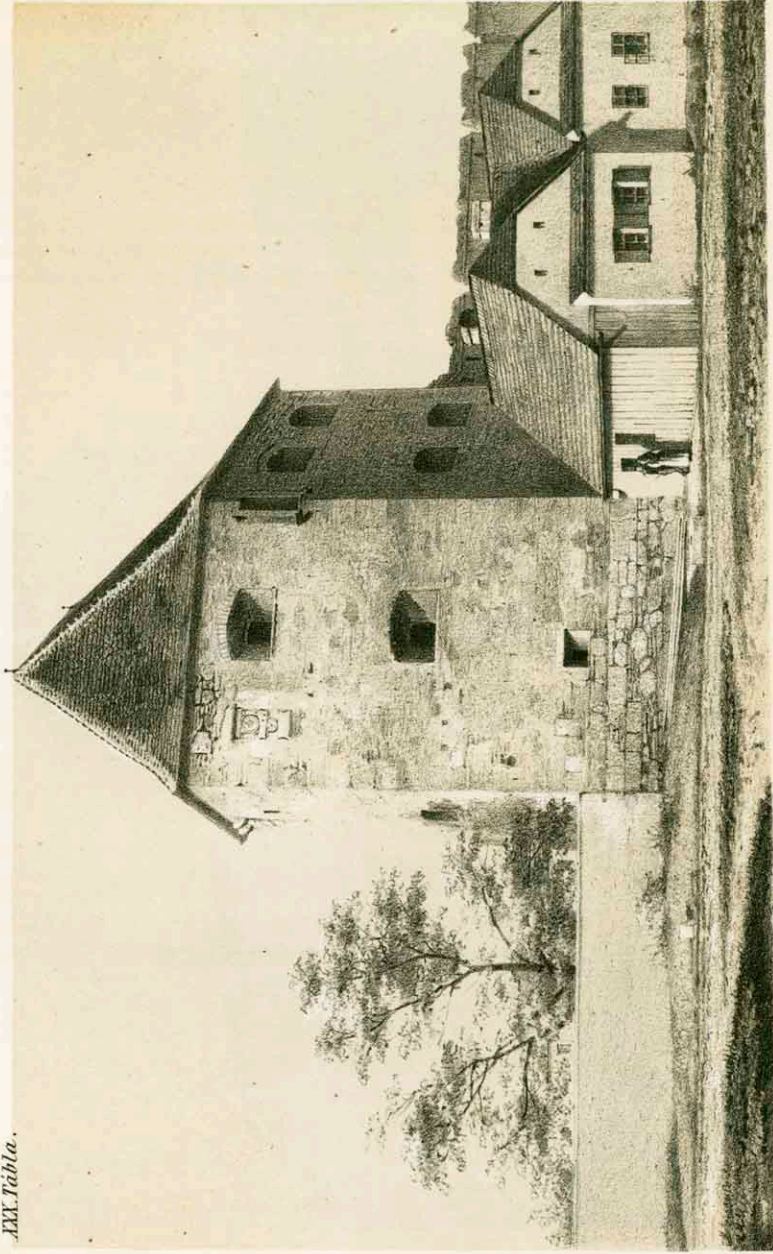
1. Szent-Mihály egyház 1396.

MŰZEM
KÖNYV
TÁRA

MUSEUM
KÖNYVTÁRA

XXX. Tábla.

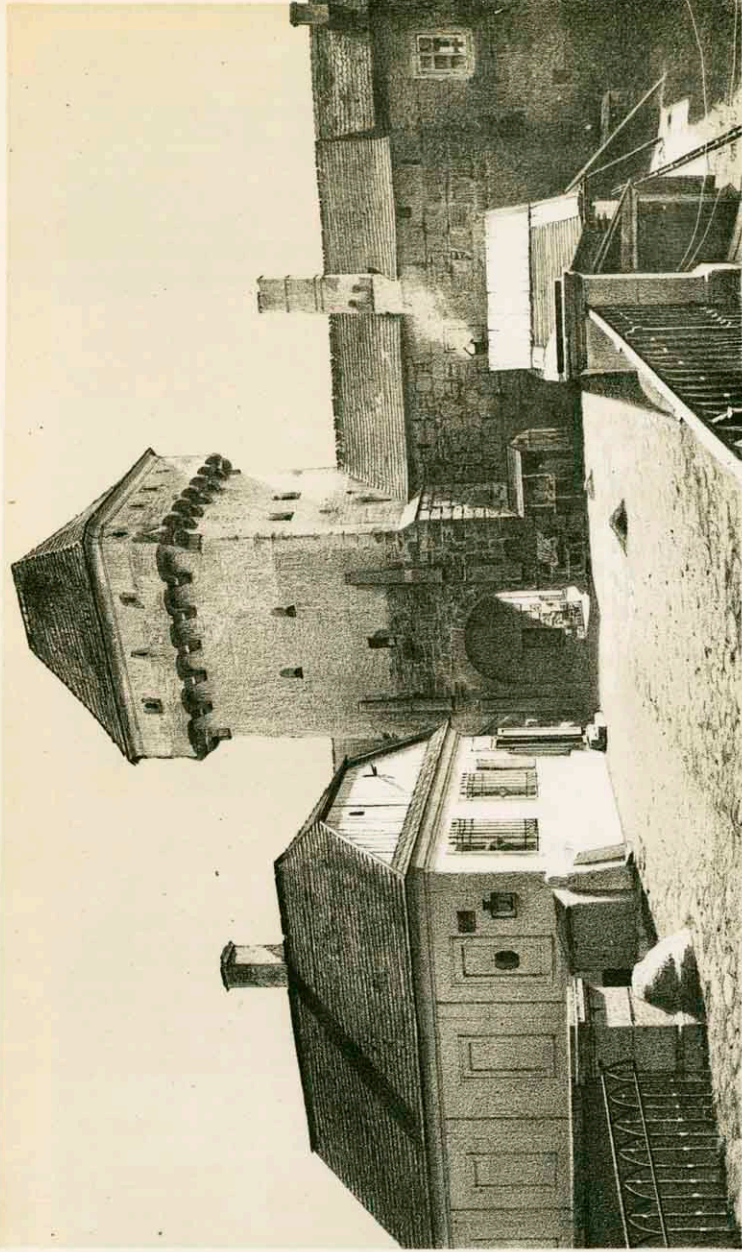

Bethlen-bástya.

MŰZÉUM
KÖNYV
TÁRA

XXXI. Tábla.

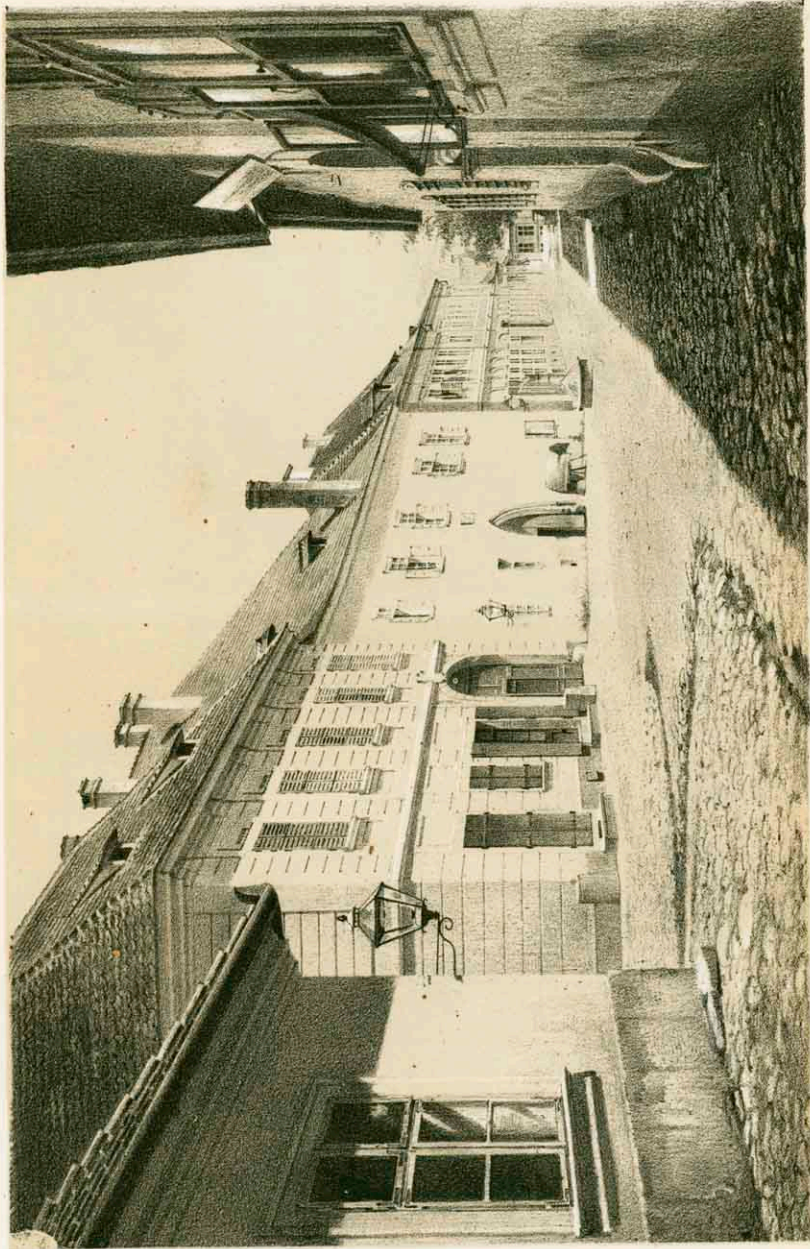

Hidutczai toronyfeje.

XXXII. Tábla.

1. Mátyás király születési háza. 1443.

M. M. MUZEUM
KÖNYV
TÁRA

XXXIII. Tábla.

2. Mátyás király által építtetett Farkas-utcai templom 1497.

Erd. ev. ref. főtanács pecsége.

Szentpéteri minorita-residentia pecsége.

Rom. kath. egyház mai pecsége.

Ev. ref. főtanoda pecsége.

Óvári Sz. Ferencz-rendiek pecsége.

Agostai hitvallásnak pecsége 1697-től

Ugyanazoké.

Újabb időbeli Unitárius püspök és főtanács pecsége.

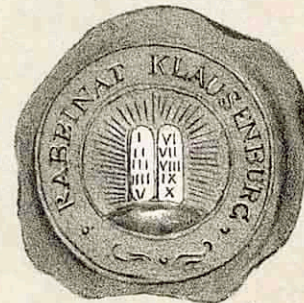
Ugyanazoké 1587-től

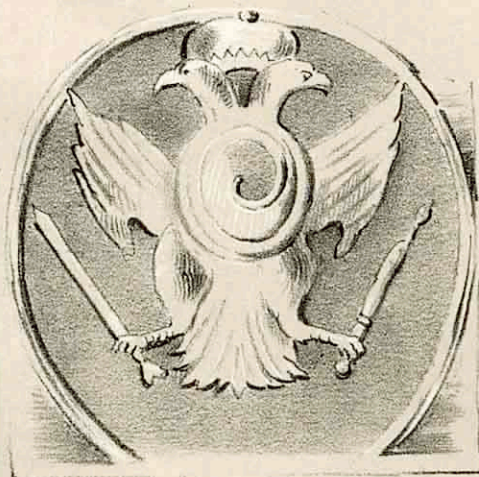
Rom. kath. kir. Lyceum pecsége.

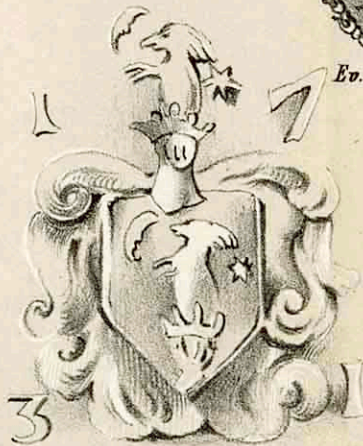
Gör. kath. pecsége 1833.

Izraelita hitközsége.

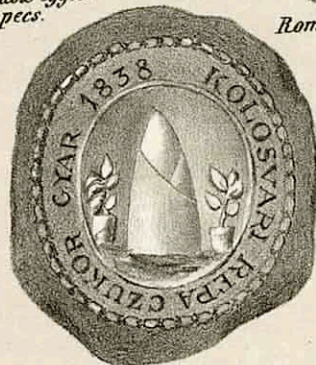
Szathmári háznál levő feliratok.

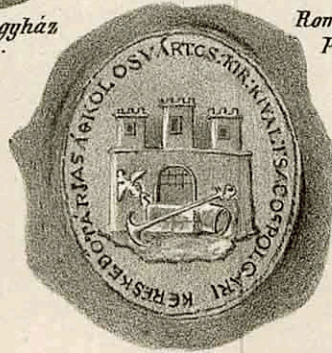
Ev. ref. orthodox egyh. 1656 ki pecsége.

Rom. kath. egyház pecsége.

Rom. kath. egyház pecsége 1729.

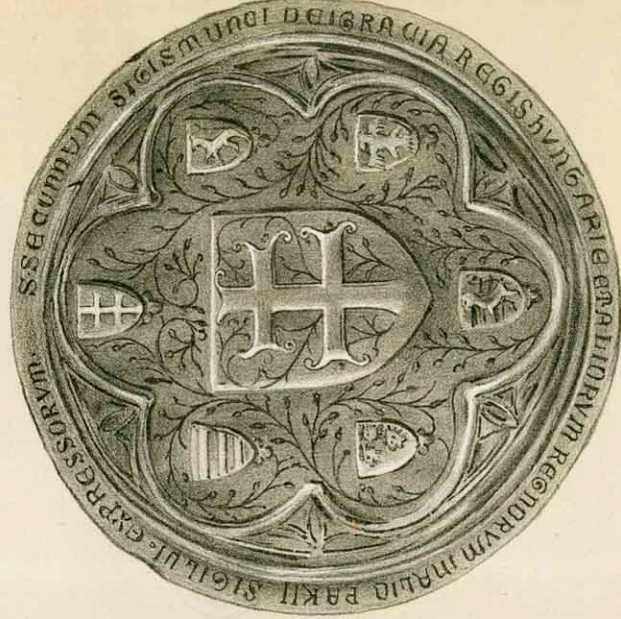
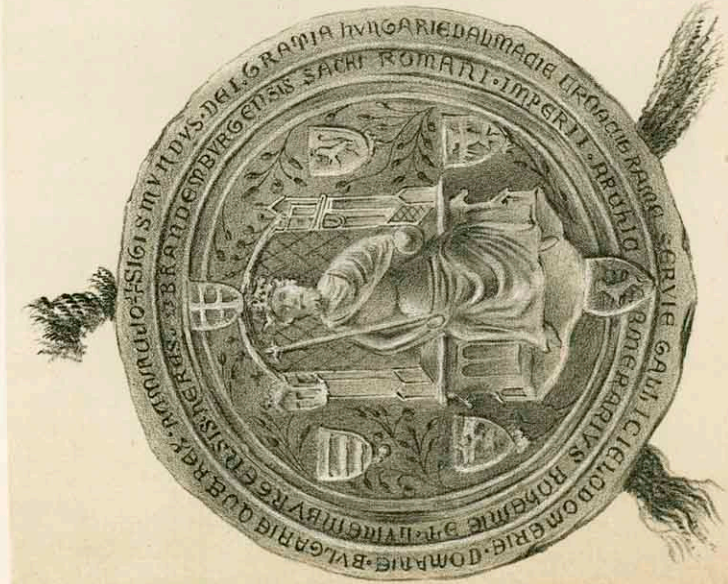

Reformált Sz. Ferencz-rendi Minoriták 1720 ki pecsége.

XXXV. Tábla.

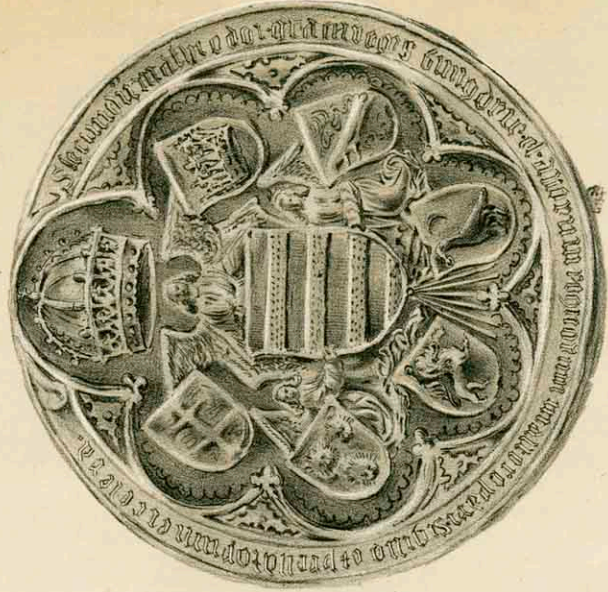
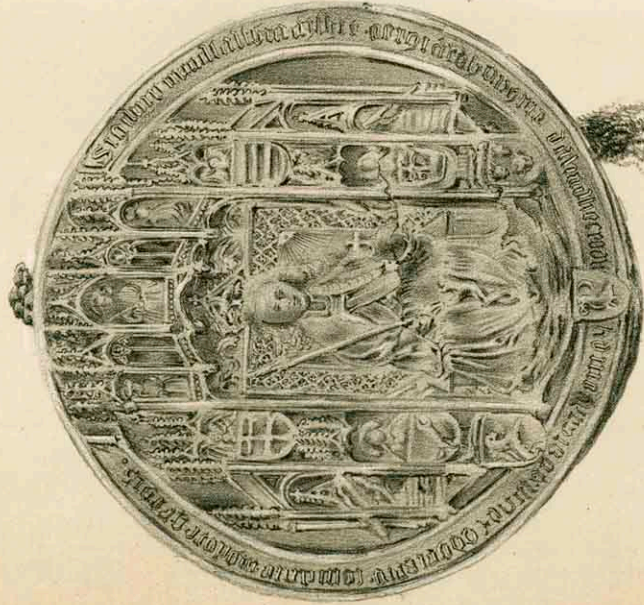

2. Sigmund király kettős függő pecsété 1405-ből.

M. M. MUZEUM
KÖNYVTÁRA

XXXVI. Tábla.

6. Mátyás király kelteés függő pecsége 1465 - 68.

